ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 214 (3214)

СЕРЕДА 12 листопада 2003 року

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Не чекай миру із Трахтемирова

Ранкове і денне засідання 11 листопада

Численні прогнози і попередження деяких ЗМІ про зрив домовленостей керівників парламентських груп і фракцій і можливе блокування опозицією роботи Верховної Ради цього разу не спроектувалися на сесійне засідання. Парламентарії провели день уряду, на якому розглянули одразу три злободенні питання: про охорону історико-культурної спадщини в Україні, про заходи уряду щодо попередження інвалідності і ситуацію зі створення міжнародного консорціуму у газотранспортній системі. З огляду на подальшу перспективу, Голова Верховної Ради Володимир Литвин повідомив, що за домовленостями керівників депутатських груп і фракцій наступного понеділка традиційне засідання погоджувальної ради відбудеться у так званому звуженому складі. Він пояснив це тим, що розклад питань залишається старий, а потрібно лише зняти гострі конфліктні питання, на яких наполягає опозиція.

(Закінчення на 2-й стор.).

Усе буде демократично й прозоро?

Ситуація в Україні та майбутні президентські вибори були, серед інших питань, у центрі уваги на зустрічі Президента України Леоніда Кучми з послом США в нашій країні Джоном Гербстом. **Як повідомляє прес-служба глави української держави**, під час зустрічі Л. Кучма наголосив, що виступає за проведення демократичних і прозорих виборів.

Хай там як, а останні події дали ще один привід засумніватись у можливості чесних і прозорих виборів. Джон Гербст негативно розцінив перешкоди, що їх чинили блоку «Наша Україна» під час проведення Форуму демократичних сил у Сумах. Цього ж дня в інтерв'ю журналістам він зазначив, що поки що не має повної інформації про ці події. «Але про те, що я почув, варто пошкодувати», — сказав він у кулуарах другого форуму журналістів «За вибори без цензури», **передає агентство «Інтерфакс-Україна»**.

Відповідаючи на запитання, чи буде світова спільнота реагувати на події в Сумах, посол підкреслив: якщо повна інформація про них виявиться подібною до подій у Донецьку, то відповідна реакція буде.

На зустрічі з українським Президентом Джон Гербст підтвердив позицію США про підтримку курсу України на вступ до СОТ та євроатлантичну інтеграцію. Співрозмовники обговорили також питання участі українського миротворчого контингенту в стабілізаційних силах в Іраку.

19 листопада 2003 року у Верховній Раді України відбудуться парламентські слухання "Зовнішня політика України як інструмент забезпечення національних інтересів держави: здобутки, реалії та перспективи".

Інформаційне управління Верховної Ради України.

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

БЛІЦОПИТУВАННЯ — КІРОВОГРАД

Ірина Всеволодівна, пенсіонерка:

— Раніше в нашому мікрорайоні вода подавалася за графіком — по три години зранку і ввечері. Нещодавно перевели на цілодобове постачання. Я живу на сьому поверсі і вода до моєї квартири доходить зрідка, здебільшого пізно вночі. Грошей, щоб поставити лічильники, немає. За що я маю платити? Працівників водоканалу мої аргументи не переконують. А якщо не платитиму в повному обсязі, вони погрожують судом...

Валентина Іванівна, пенсіонерка:

— Не говоритиму про побутові негаразди. Ви їх, мабуть, наслухалися вдосталь. Найбільше мене нині турбує, що в людей з облич зникли посмішки. Зверніть увагу: майже всі ходять похмурі, пригнічені, навіть озлоблені. Невже все справді так погано, що не видно ніякого просвіту?

(Закінчення на 5-й стор.).

Регіон: Вінниччина

НА ЛІНІЇ ЗОЛОТОГО ПЕРЕТИНУ

Дні нашої газети на Вінниччині збіглися в часі з проведенням у місті над Бугом міжнародної наукової конференції, де обговорювали «Проблеми гармонії та золотого перетину у природі, науці й мистецтві». Вінниця неспроста обрана місцем проведення названого форуму. У місцевому аграрному університеті працює професор, доктор технічних наук Олексій Стахов, який протягом багатьох років досліджує пропорції золотого перетину, своєрідну формулу гармонії й краси. Те, що Леся Українка втілила в поетичні рядки, назвавши цей край красою України, Стахов передав у оригінальній формулі, яку називають «математикою краси»: вчений започаткував новий напрям у науці, що знаходиться на стику математики й... мистецтва.

Красу й чарівність Поділля, що «розкинулось мило й недбало» між Бугом і Дністром, журналісти, які протягом тижня працювали на Вінниччині, побачили на власні очі. Найперше вразив ландшафт: від гористої місцевості уздовж Дністра, характерної для карпатських регіонів, до рівнини районів, що межують з Київщиною та Черкащиною.

(Закінчення на 6-й стор.).

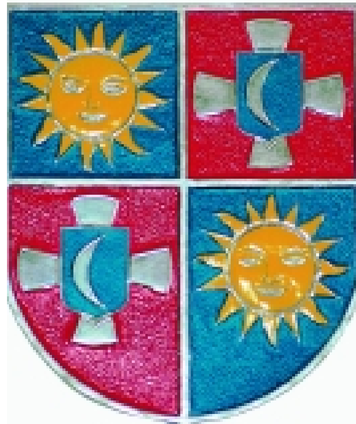

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Шановний читачу! Віднині ти наш кореспондент. Зателефонуй **за номером 456-72-63** з 9.30 до 11.00 і повідом найсвіжішу новину. «Голос України» — це твоя газета!

■ *Триває спорудження першої в Сімферополі і всьому Криму української гімназії.* До кінця року «під дах» буде зведено основний корпус. З січня почнуть оздоблювальний цикл. До першого вересня наступного року, запевнили будівельники фірми «Консоль», об'єкт буде здано в експлуатацію, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

■ *Минулої п'ятниці кращі у Запорізькому регіоні дільничні інспектори райвідділів міліції отримали п'ять службових «Славут» і 25 — «Таврій».* 30 автомобілів для правоохоронців — початок виконання довгострокової угоди із Запорізьким автомобілебудівним заводом про пільгову закупівлю транспортних засобів для міліцейських підрозділів. Як зазначив начальник УМВС України в області Микола Ілліков, ця акція стала можливою завдяки підтримці її з боку органів місцевої влади та провідних підприємств Запоріжжя, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

■ *На установчому з'їзді у Чернігові створено Всеукраїнську профспілку підприємців і працівників малого та середнього бізнесу.* Її засновниками стали представники Чернігівщини, Полтавщини, Запоріжжя та Черкащини. «Наше об'єднання, — йдеться у зверненні до Верховної Ради, — стало результатом політики стосовно малого та середнього бізнесу, котра не тільки не дає нормально розвиватися підприємництву, а й дуже йому шкодить. Непродумані законопроекти, намагання збільшити податковий тиск — усе це і багато іншого спонукає нас об'єднатися». Головою президії Всеукраїнської профспілки підприємців і працівників малого та середнього бізнесу обрано чернігівця Вадима Антошина, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

■ *З початку реалізації комплексної програми енергозбереження Донецької області у 2000 році заощаджено 1,8 мільйона тонн умовного палива, що еквівалентно 2,4 мільйона тонн вугілля.* Про це заявив під час відкриття тижня енергозбереження голова Донецької облдержадміністрації Анатолій Близнюк. Потенціал у розумному використанні енергоресурсів на Донеччині досить великий. Майже п'ять років реалізується програма будівництва вітроелектростанцій. В Новоазовському районі працює і продовжує будуватися вітроелектростанція проектною потужністю 50 мегават (нині введено в дію 15,6 мегавата), **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

■ *У загальноосвітній школі села Катеринівки Великобурлуцького району на Харківщині встановлено п'ять комп'ютерів.* Школа вдячна Міністерству освіти та науки за сприяння у комп'ютеризації навчального закладу, **повідомив нашій газеті голова Катеринівської сільської ради Іван КРАВЧЕНКО.**

Офіцера військової частини Білоцерківського гарнізону за побиття рядового засуджено до двох років позбавлення волі

ПОЛІТИКА

Не чекай миру із Трахтемирова

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 11 листопада

(Початок на 1-й стор.).

Раніше засідання вилилося у гарячу розмову про стан охорони нашої історико-культурної спадщини. Забігаючи наперед, зауважу, що дрівець "у це багаттячко" підкинув сам уряд, який з'явився на засідання без перших осіб, зокрема навіть без Міністра культури і мистецтв Юрія Богуцького, який виявився у відрядженні. Його заміщав перший заступник Леонід Новохатько, який даремно намагався переконати депутатів у безпричинності їхніх хвилювань. Перший заступник міністра назвав низку, здавалося б, солідних цифр, що характеризують величезний обсяг роботи у галузі збереження, як було сказано, одиниць культурної спадщини, перелічив комплексні програми, спрямовані на поліпшення ситуації.

Але все це, як з'ясувалося, можна було перекреслити одним реченням: коштів на ці речі бракує. Скажімо, за словами представника відомства, питання фінансування комплексної програми паспортизації об'єктів культурної спадщини не вирішене і досі. 200 об'єктів архітектури загальнонаціонального значення руйнуються на очах, а грошей на їх реставрацію катма. Особлива тема розмови — збереження і повернення з-за кордону об'єктів культурної і історичної спадщини українського народу. Голова Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України Олександр Федорук назвав, здавалося б, чимало успішних "операцій" цієї служби. Це і збереження архівів військових частин, які хотіли вивезти з України, і повернення спадщини Довженка, Сержа Лифаря, Віктора Некрасова, родини Кричевських та низки інших. Не менш важливо, як виходить зі слів О. Федорука, і те, що ми знаємо, що розшукувати за кордоном і повертати. Принаймні його служба видала каталог втрачених культурних цінностей. А з другого боку, де наш контроль за тим, що вивозиться: є екологічна служба контролю, санітарна, а ось культурні цінності на наших почасти прозорих кордонах можна хіба що "відфільтрувати" на восьми пропускних пунктах. Парламентарії звертали увагу, що повернення, скажімо, чотирьох фрагментів фресок Михайлівського Золотоверхого собору — це крапля в морі. І могли назвати десятки і сотні культурних надбань українського народу, котрими тішаться у багатьох країнах світу чужі нам люди. У відповідь урядовці посилалися на низку законопроектів, підготовлених до розгляду парламентом, що мають, зокрема, стимулювати ввезення культурних цінностей до України, посилити відповідальність за так звані антикварні злочини.

Головний доповідач від профільного парламентського комітету з питань культури Микола Жулинський, до речі, колишній віце-прем'єр з гуманітарних питань, назвав ситуацію із збереженням історико-культурної спадщини в Україні загрозливою. Для прикладу навів історію із святим для кожного українця містом Трахтемиров, з тим, що коїться з "легенями Києва" — заповідником Конча-Заспа, та й навіть Лаврою, де, за його словами, триває захоплення об'єктів "нерідною" нам церковною общиною. Махінації довкола землі об'єктів культурної спадщини, хаос і свавілля місцевої влади, "прихватизація" об'єктів історико-культурної спадщини — це те, що, за словами доповідача, побачив профільний парламентський комітет під час кількох виїзних засідань. Не менше прикладів знущального ставлення до святинь українського народу на місцях назвали і депутати, які взяли участь в обговоренні. Їхнє ставлення до цієї теми можна висловити словами депутата В. Лещенка, який нагадав, що колись міністром культури був у нас Безклубенко, за якого зводили клуби навіть у найнеперспективніших селах, а тепер у нас Новохатьки — і замість клубів "нічники".

Анатолій БЕНЬ.

Комісар побував у Чорнобилі

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Завершився візит Комісара Єврокомісії з питань зовнішніх відносин Кристофера Паттена в Україну. Учора він відвідав Чорнобильську АЕС. За підтримки Єврокомісії на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС реалізується низка програм, пов'язаних із достроковим закриттям станції. Один із таких проектів — будівництво Промислового комплексу з поводження із твердими радіоактивними відходами, на який із бюджету ЄС виділено 34 млн. євро. Тому К. Паттен узяв участь у церемонії закладин першого кубометра бетону на будівництві комплексу.

Під час візиту Комісара ЄК у Київ обговорювано й проблеми, пов'язані з фінансуванням добудови двох енергоблоків на Рівненській і Хмельницькій АЕС. Києву була обіцяна підтримка в цьому питанні. А головною темою візиту стало обговорення нових умов міжнародного життя в Європі після розширення Євросоюзу. На переговорах із Головою ВР Володимиром Литвином Кристофер Паттен підкреслив, що ЄС вважає нашу країну частиною Європи й Євросоюз "не повинен залишати без уваги Україну, що задекларувала свій європейський вибір". Водночас К. Паттен зазначив, що успіх євроінтеграційного процесу великою мірою залежатиме від процесів, які відбуваються в самій Україні. Зокрема, у Європі з особливою увагою стежитимуть за президентською кампанією і виборами 2004 року.

Безхліб'я — не тітка, до Америки доведе

Сполучені Штати Америки готові надати нашій країні кредит для закупівлі американської пшениці. Про це сказав посол США в Україні Джон Гербст під час зустрічі з Леонідом Кучмою в Києві. Такий крок допоможе частково перемогти хлібний дефіцит у найбагатшій на чорноземи державі. За оцінками експертів, у 2003—2004 маркетинговому році Україні не вистачає чотирьох мільйонів тонн продовольчого зерна.

До речі, фахівці стверджують, що саме Америка разом із країнами ЄС, а також Канадою й Аргентиною найближчим часом стане основним постачальником для нас хлібних культур, змінивши на цьому поприщі Казахстан і Росію. Мовляв, казахстанська пшениця в якісному плані не завжди задовольняє. Росіяни самі відчувають зерновий дефіцит і планують у новому році запровадити експортні обмеження.

Щодо закупівель нашою країною зерна за кордоном —тут перспективи величезні. За прогнозами, обсяги імпорту тільки зростатимуть — площі озимих під урожай наступного року помітно скоротилися. Хоча цифри і так вражають: з липня по 30 вересня в Україну ввезли мільйон 83 тисячі тонн продовольчого зерна, а всього з початку року — мільйон 530 тисяч тонн. Неважко передбачити, що і паляниця — її до нового врожаю пектимуть з імпортної пшениці, а на світовому ринку ціни на зерно підвищуються — дорожчатиме. У Міністерстві аграрної політики, політика якого, на жаль, виявилася беззубою, під кінець року обіцяють: продукт номер один підскочить у ціні щонайменше на чверть.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Київ пропонує Любляні польський зразок візового режиму

Україна і Словенія з участю експертів Єврокомісії мають намір розробити низку спільних заходів з мінімізації негативних наслідків розширення Євросоюзу. Такої домовленості було досягнуто в Любляні під час україно-словенських переговорів під головуванням прем'єр-міністрів України і Словенії Віктора Януковича та Антона Ропа.

"Спільна експертна група підготує пропозиції, і з експертами Єврокомісії ми створимо механізми для гармонізації законодавств, стандартів", — повідомив по закінченні зустрічі В. Янукович. За словами А. Ропа, незважаючи на деякі негативні моменти, позитивних наслідків вступу Словенії до Євросоюзу "буде набагато більше". До них він відніс можливість надавати фінансову підтримку країнам-сусідам, зокрема й Україні. Любляна підтримує Київ у його євроінтеграційних прагненнях і готова поділитися власним досвідом, сказав А. Роп. Україна, у свою чергу, сподівається на усунення перешкод у двосторонній торгівлі й запровадження спрощеного візового режиму за україно-польським зразком, підкреслив В. Янукович. А. Роп зазначив, що це питання перебуває у стадії обговорення. За результатами переговорів було підписано міжурядову угоду про морське торговельне судноплавство.

СПОРТ

Звідусіль

Самбо. Санкт-Петербург. 27-й чемпіонат світу. Українські спортсмени вибороли дві золоті нагороди. У ваговій категорії до 74 кг чемпіоном світу став Віктор Савинов, який переміг росіянина Сазонова. А у вазі понад 100 кг уже вдруге звання найсильнішого на планеті здобув Юрій Рибак.

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 15-й тур. **"Дніпро" — "Металург" Зп. 0:0.** 2 500 глядачів. **"Таврія" — "Динамо". 0:0.** 17 000.

Київське "Динамо" внесло до заявочного списку на чемпіонат України 2003/2004 сербського хавбека Періцу Огненовича. Огненович вийшов на заміну у другому таймі матчу в Сімферополі. А от у матчах п'ятого й шостого туру групового турніру Ліги чемпіонів серб допомогти динамівцям не зможе.

France football називає претендентів

Паризьке видання France Football оприлюднило список кандидатів на "Золотий м'яч" — приз кращому гравцеві року в Європі. Серед пібсотні претендентів значиться і форвард збірної України та італійського "Мілана" Андрій Шевченко. До речі, він — єдиний представник із країн колишнього Союзу. Що стосується представництва серед клубів, то найбільший десант у цьому списку має мадридський "Реал" — вісім футболістів. Туринський "Ювентус" представляють шість гравців, "Мілан" та лондонський "Арсенал" — по п'ять.

Стосовно шансів Андрія Шевченка, котрий останніми роками постійно перебуває серед головних претендентів на приз, то в цьому сезоні вони як ніколи великі. Форвард разом із "Міланом" став переможцем Ліги чемпіонів та володарем Суперкубка Європи, до того ж забивав у цих турнірах вирішальні м'ячі. Вдало розпочав Шевченко і нинішній чемпіонат Італії, він серед найкращих бомбардирів Серії А.

Єдине, що може завадити українцю отримати "Золотого м'яча" — черговий провал національної збірної України. Але й конкуренти в нього зіркові. Особливо помітні серед них Павел Недвед та іспанець Рауль.

Дати названо

Кубок України. Визначилися терміни проведення поєдинків 1/4 фіналу. **Перші матчі: 15 листопада.** "Іллічівець" — "Динамо". **16.** "Металург" Зп — "Чорноморець". "Дніпро" — "Таврія". **22.** "Сталь" — "Шахтар". **Матчі-відповіді: 20 листопада.** "Чорноморець" — "Металург" Зп. **19.** "Динамо" — "Іллічівець". **21.** "Таврія" — "Дніпро". **26.** "Шахтар" — "Сталь".

Від малого до старого

Понад 200 команд і майже 5000 учасників зібрав на стадіонах області день футболу, що відбувся на Закарпатті. В обласному центрі захопливі турніри пройшли між вісьмома юнацькими командами, колективами фізкультури зв'язківців і СБУ.

Родзинкою спортивного свята став фінальний поєдинок суперкубка області серед жіночих команд. Заслужену перемогу здобули дівчата обласної ДЮСШ, перемігши своїх одноліток із Великого Бичкова Рахівського району.

Спортивне свято відбулося в усіх містах і районних центрах. А в багатьох селах із власної ініціативи на футбольні поля вийшли ветерани, котрим уже за 50, щоб помірятися у вправності із набагато молодшими односельцями.

День футболу засвідчив, що на Закарпатті цей вид спорту найулюбленіший і таке свято має стати традиційним.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

АРХІВАРІУС

"Починаючи з 23 години 12 листопада 1992 року припинено функціонування рубля у грошовому обігу на території України" — з Указу Президента України "Про реформу грошової системи України" від 7.11.1992 року.

В Україні вводили свої гроші. Нехай такі, що не вдалися з дитинства, нехай примітивні і погано захищені, і кількість нулів на них незабаром прагнутиме до нескінченності. Це була перша ластівка, яка сповістила, що національна валюта — даність, з якою треба рахуватися.

Фото з архіву "Голосу України".

АКТУАЛЬНО

Погрози журналісту правоохоронців "не стосуються"

Редакція інтернет-видання "Майдан" звернулася до Комітету ВР з питань свободи слова та інформації з проханням використати всі свої можливості для захисту законного права донецького журналіста Володимира Бойка на свободу слова і поширення інформації та убезпечити журналіста від можливої розправи.

Річ у тому, що Володимирові по телефону погрожують фізичною розправою. Характер цих "добрих побажань" на кшталт "ти уже дописался", "башку оторвем" не залишає сумнівів, що йдеться саме про професійну діяльність журналіста.

Наш колега з Донецька відомий не лише в шахтарському регіоні. Його гострі викривальні матеріали про корупцію серед державних службовців та у правоохоронних органах, тіньову економіку, криміналітет знайомі всім читачам опозиційної преси та інтернет-видань. Звичайно, його професійна позиція не подобається багатьом: наша газета вже писала про переслідування колеги з боку його "героїв".

"Майдан" звертає увагу: нові погрози на адресу Бойка пролунали саме після появи низки його публікацій у кількох виданнях про події в Донецьку 31 жовтня. На жаль, правоохоронні органи Донеччини чомусь не реагують на скарги репортерів про одержані погрози. Черговий Донецького обласного управління СБУ, якому Володимир зателефонував відразу після "вітання" і пояснив, що є журналістом, акредитованим при ВР, відповів, що СБУ це не стосується, і кинув трубку. Можливо, такої важливої "контори" і справді не стосується доля окремого громадянина, але чомусь і в міліцейському відомстві вирішили не церемонитися з "абонентом".

У розмові з оглядачем "ГУ" Володимир Бойко підтвердив цю інформацію.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

За вибори без цензури

Під такою назвою в Києві відбувся II Форум журналістів. Його організаторами виступили Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, Громадська рада з питань свободи слова та інформації, Національна спілка журналістів України, Київська незалежна медіа профспілка, Незалежна асоціація телерадіомовників за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" та Посольства США в Україні.

Відкриваючи форум, голова парламентського комітету Микола Томенко одразу закликав журналістів у своїх виступах говорити професійно, а не політичною мовою. Адже хоча темою форуму були майбутні президентські вибори, організатори спеціально не запрошували політиків. А ось високопосадовців — так: із Генпрокуратури, Верховного Суду, ЦВК України, ПАРЄ, Єврокомісії та посольств.

Співдоповідач по Україні Моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи Анне Северинсен відзначила, що українське законодавство нині успішно адаптується до світових стандартів. "На сьогодні відсутність правотворчого процесу не є перешкодою на шляху України до Ради Європи, — сказала Анне Северинсен. — Однак постає питання про реалізацію законів, дотримання принципів верховенства права". Представник ПАРЄ нагадала, що Парламентська асамблея вирішила продовжити моніторинг в Україні до наступних президентських виборів, які мають довести, що Україна спроможна провести чесні і прозорі вибори. Під час президентських виборів в Україні діятиме спеціальна спостережна місія з представників ПАРЄ та ОБСЄ, а вже 5 лютого 2004 року до Києва прибудуть з першою спостережною місією співдоповідачі по Україні Моніторингового комітету ПАРЄ Анне Северинсен та Рената Вольвент.

Голова Держкомтелерадіо Іван Чиж, виступаючи перед учасниками журналістського форуму, висловив думку, що виборів без цензури бути не може, бо "кожен політичний штаб створює свою цензуру". Він відзначив, що цензура є на всіх приватних телевізійних каналах, а державні електронні ЗМІ, по суті, залишилися "єдиним острівцем", на який може потрапити під час передвиборної кампанії кандидат. За словами І. Чижа, до президентських виборів мають бути створені "певні регулятори", які врівноважували б доступ усіх кандидатів до ЗМІ.

Учасники Форуму журналістів "За вибори без цензури" звернулися до Верховної Ради України з пропозиціями, зокрема, чіткіше та повніше врегулювати порядок діяльності ЗМІ під час виборчих кампаній шляхом внесення змін до Закону "Про вибори Президента України", законодавчо врегулювати статус та повноваження представника Уповноваженого Верховної Ради України з питань свободи слова та ЗМІ, внести низку змін до Цивільного кодексу України.

Юліана ШЕВЧУК.

Львів — місто королівське

Львів'яни відзначили 750-ту річницю коронації князя Галицького Данила Романовича

Учасники міжнародної наукової конференції, присвяченої пам'ятній даті, підкреслили, що постать короля Данила і період його правління — знакові для нащадків. Він мав унікальні здібності дипломата і "вмів зберігати багатовекторність політики без суперечностей", перетворив народне ополчення на регулярне військо — одне з найсильніших у Європі. Директор Інституту українознавства НАН України Ярослав Ісаєвич наголосив, що князь Данило сприяв примиренню вищих церковних ієрархів — Папи Римського і Константинопольського патріарха. На думку народного депутата Костянтина Ситника, Львів як столиця Данилового королівства заслуговує на те, щоб мати у своєму гербі й на шпилі ратуші корону. Однак рішення — за депутатами міської ради, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

Серединна країна

Європейці іноді називають цю країну “піднебесна імперія”, туристи і політики — “країна контрастів”, місцеві жителі, скромніше, — “серединна країна” (Чжоун го), а географи просто — Китай. Країна шовку, паперу, порцеляни, пороху, компаса, чудової кухні, а тепер ще й космонавтів.

Історія Китаю почалася в другому тисячолітті до нашої ери. Численні війни, роздробленість, об’єднання, революції привели до проголошення 1 жовтня 1949 року Китайської Народної Республіки.

З кінця 70-х минулого сторіччя Китай узяв курс на модернізацію економічного і політичного життя з метою перетворити країну до середини XXI століття на високорозвинену державу. А вже спочатку 90-х років у КНР почався перехід до соціалістичної ринкової економіки. Фактично це добре забута в колишніх країнах соціалістичної орієнтації так звана нова економічна політика, суть якої зводиться до того, що основні галузі господарства залишаються в руках держави, а значний розвиток економіки здійснюється під контролем держави за рахунок частки (як вітчизняного, так і іноземного) капіталу. Завдяки цій політиці в Китаї з’явилася багатоукладна економіка, розширено господарську самостійність підприємств, створено відкриті економічні райони і спеціальні економічні зони. Нині найзначніші іноземні інвестиції надходять зі США, Японії і Кореї. Здається, що Китай взяв до уваги прорахунки, яких припустилися колишні держави соціалістичної орієнтації і прийняв усе краще від економічно розвинених країн ринкової економіки.

Україна і Китай — держави, зацікавлені одна в одній. Позиції країн у міжнародній політиці близькі за духом, а товарообіг між країнами зростає з року у рік. Досить відзначити, що за обсягом торгівлі Китай належить до п’ятірки провідних зовнішньоторговельних партнерів України, експортуючи переважно товари широкого вжитку, вироби легкої і текстильної промисловості, взуття, комп’ютерну техніку, побутову електротехніку і багато чого іншого.

Такий вигляд має макет Великої Китайської стіни на площі Тяньаньмень у Пекіні. На другому плані будівля парламенту КНР — Всекітайських зборів народних представників

Одна родина — одна дитина

Китай посідає третє місце у світі (після Росії і Канади) за площею і перше місце у світі за чисельністю населення. У 1957 році в Китаї проживало близько 656 млн. чоловік, що становило тоді 1/4 усього населення земної кулі. А в 1986 році кількість мешканців перевалила за мільярд (1060 млн.). Нині в країні мешкає близько 1,3 мільярда осіб, і тому невипадково Китай проводить своєрідну демографічну політику, керуючись принципом: “Одна родина — одна дитина”. Для народження другої чи третьої дитини потрібно одержати дозвіл спеціального комітету з планового дітонародження. Порушення цього правила тягне накладення великого штрафу. Розмір штрафу збільшується з кожною “несанкціонованою” дитиною.

Внутрішнє подвір’я Заборонного міста — імператорського палацу Гугун у Пекіні

Щоправда, “дитячий принцип” держави переважно стосується міських жителів, у селі не такі непохитні правила, що в загальному породжує проблему перенаселеності сільських районів, у яких мешкає близько 75% населення країни.

Одне з провідних місць посідає Китай і серед країн, які мають найбільшу кількість міст-мільйонщиків (понад 30). Найбільші з них, у яких нам удалося побувати Пекін (12 мільйонів) і Шанхай (14 мільйонів).

Завжди перший

Столиця Китаю — Пекін, невипадково йде під номером один у будь-якій туристичній програмі. Тут є що подивитися і скуштувати. Так-так, саме скуштувати. Узяти хоча б знамениту качку по-пекінски.

Що ж стосується самого міста — досить сказати, що це просто сучасне місто зі скла і бетону, у якому постійно триває масштабне будівництво. Адже не даремно карту Пекіна передруковують щомісяця. Удало спроектовані дорожні розв’язки. При кількості автомобілів у три-чотири рази більше ніж у Києві, майже не відчуваєш незручностей від пробок. От де потрібно повчиться розв’язувати сучасні містобудівні проблеми!

В Пекіні та Шанхаї завжди людно

Створюється враження, що китайці задумали перетворити Пекін на світову столицю. Десятки хмарочосів, широкі магістралі, шикарні магазини, банки. Деякі політологи вважають, що незабаром Китай пережене Америку. І в це можна повірити. Сьогодні навіть Євросоюз стурбований штучним стримуванням росту китайської національної валюти — юаню.

Традиційні вечірні розваги в Пекіні — відвідування ресторанів, барів і чайних, а також опери. Чай, між іншим, п’ють скрізь і під час опери також. Стосовно опери, то нам пощастило — ми потрапили в пекінський оперний, у якому виступала шанхайська трупа. Тому всі партії, у тому числі й чоловічі, виконували жінки. Китайська опера (судячи із заповненого залу театру) — неординарна подія. Виконання опери має яскраво виражений національний колорит. Імовірно, для того, щоб розібратися, про що співають в опері, біля сцени розміщені електронні табло, на яких висвічуються ієрогліфи.

Не менш цікаве і саме місто. Якщо ви не були на площі Тяньаньмень (ворота небесного спокою) — ви не були в Пекіні, так говорять пекінці. Самі китайці називають площу серцем і символом Китаю. Саме тут Мао Цзедун оголосив про утворення “нового” Китаю. Найбільша площа у світі — 440 тисяч кв. м, уміщує до 1 мільйона чоловік. Щодня зі сходом сонця на площі здійснюють церемонію підняття національного прапора. На площі розташовано мавзолей Мао Цзедуна. Навколо площі — музеї китайської історії і китайської революції, а також будинок парламенту — Всекитайських зборів народних представників.

Найвідоміша визначна пам’ятка Пекіна —Заборонне місто (Гугун), імператорський палац, занесений ЮНЕСКО в 1987 році до каталогу світової і природної спадщини. Гугун має 600-річну історію. Тут жили 24 імператори династій Мін і Цін. Весь архітектурний комплекс, що має форму квадрата, обнесений високою кам’яною стіною червоного кольору з 4 воротами й оточений широким каналом, який місцеві жителі чомусь називають золотою річкою. Площа палацу —720 тис. квадратних метрів, 9999 кімнат, у його павільйонах зберігається понад 800 тис. експонатів, 8 тис. з них належить до категорії національних скарбів. До речі квадратна форма Заборонного міста обрана не випадково, як не випадково в центрі стародавніх китайських монет з’явилася і квадратна дірка. Квадрат позначає столицю Серединної держави і саму цю державу. Квадрат на монетах також символізує єднання землі і неба (кругла форма монети). Квадрат — це земля. Квадрат, розкроєний вертикальною лінією, означає середину. Звідси, імовірно, і розташування основних імператорських будівель у Заборонному місті — по прямій лінії в центрі міста-квадрата.

Літній палац

— один з найкрасивіших парків. Його ще називають парком безтурботного відпочинку (Іхеюань). Побудований поблизу Пекіна на березі Кунмінхунського озера з 17-арковим мостом парк був місцем, де імператори могли пережити літню спеку (до +47° за 90% вологості). З виритої при будівництві озера землі зведено пагорб Довголіття, на вершині якого кілька буддистських храмів.

До комплексу парку, що займає площу більш як 300 га, входять штучне озеро, безліч дрібних водойм, мостів, гротів, скель. Уздовж берега йде “Довгий коридор” (700 метрів), занесений у Книгу рекордів Гіннесса як “найдовший у світі розписаний коридор”. Тут же на березі стоїть Мармуровий човен, де любила обідати імператриця Цисі, що витратила на створення Літнього палацу гроші, зібрані на будівництво китайського військово-морського флоту.

До речі, будівлі імператорського і літнього палацу зазвичай складаються зі стандартних елементів, властивих архітектурі часів династій Мін і Цін. Переважно це дракони та інші дивовижні тварини, що прикрашали дахи і колони будинків, стелі кімнат. Такими фігурками (розписами) символізувалися влада, мудрість, справедливість. Наприклад, на відміну від слов’ян, дракон у китайців — символ удачі й добра, заступник гір і рік, владика Сходу, відкіля сходить даруюче життя сонце. А жаба, приміром, символізує вогонь, пожежу.

Символічне значення інших тварин визначається їхніми властивостями. Узяти хоча б довгожительку-черепаху. Опуклий панцир черепахи втілює небо, плоске черево — землю, а черепаха в цілому — довголіття. Сильний і страшний лев уособлює стражу, кінь — силу волі, павич — красу, а мавпа — хитрість.

(Далі буде).

Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Іван ИЛЛЯШ.

Київ-Пекін-Шанхай-Сучжоу-Ханчжоу-Шанхай-Пекін-Київ.

Знімки Сергія ДЕМСЬКОГО.

“СЕЗОНИ МОДИ: ВЕСНА—ЛІТО”

Молоді імена

Якщо маститі дизайнери намагаються повернути нас у минуле сторіччя (у 60-і, 20-і, а то й геть у давнину), то “новачки” вочевидь дивляться в прийдешнє. Дуже порадували дівчата як неординарним підходом до одягу, так і принциповою несхожістю на тотальну “трендовість” дорослих “сезонників”. Принаймні представлене ними в Україні поки що не набило оскомину. А головне, “новачки” вже напевне підстьобнуть креативність втомлених облесливими епітетами “стариків”.

Колекція **Олени Олійник** вирізнялася чарівною відсутністю кольору. Вся родзинка — в яскравому смугастому канті, який фактурно прокреслив деталі крою її приталених костюмів і суконь-”футлярів”.

Ірина Каравай, черпаючи натхнення в живописі французьких митців, навпаки, зробила ставку на колір. І такий коктейль намішала — хоч очі замружуй: бірюзовий, вогненний, небесний, малиновий... Надмір червоних акцентів, об’ємні вишиті спортивні торбини — суцільний адреналін!

Фото Сергія НЕЧАЯ.

Моделі **Оксани Денисенко,** що поринула у стилістику древніх культур африканського континенту, не вийшли за рамки оранжево-гірчичної гами. Але крій більш ніж оригінальний: приміром, жилети, пройми рукавів яких служать кишенями, або лаконічно-ошатна гофрована блузка з високим коміром і єдиним швом.

Для **Сніжани Нех** колір і форма одягу взагалі не мають значення. Вона використовувала їх лише як... доповнення до аксесуарів. Не дивно, що шкіряні сумки з безліччю ремінців, туфлі без каблука і незвичайне тріо пояс-портупея-підтяжки не загубилися серед безформних балахонів.

Юлія ПОТАПЕНКО.

На знімку: модель із колекції Ірини Каравай.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Новинки нового центру

У Дубні справив новосілля центр зайнятості (на знімку). Раніше він розташовувався у пристосованому приміщенні, тож за браком площ черги відвідувачів простягались ланцюжками аж на вулицю.

Новосіллю раді не лише працівники служби зайнятості, яким стало комфортніше працювати, а й відвідувачі, яких обслуговують ліпше. Адже Дубнівський центр зайнятості — один із перших в області увійшов до Єдиної інформаційно-аналітичної системи державної служби зайнятості, що дає змогу майже дев’яносто відсотків обсягів роботи з працевлаштування населення проводити через комп’ютерну мережу. Відтак спеціалісти одержали можливість більше часу й уваги приділяти безпосередньому спілкуванню з тими, хто потребує допомоги центру. А ще тут встановлено комп’ютерний автомат “тач-скрин”, з допомогою якого безробітні самі можуть ознайомитися з вакансіями робочих місць **(на знімку)**. Замість “мишки” чутливий екран реагує на дотик пальця, видаючи потрібну інформацію...

— Наш центр готує фахівців для відродження побутового обслуговування на селі, а на базі багатопрофільного малого приватного підприємства “Теренок” — робітників із укладання тротуарної плитки, ковалів, — розповідає директор Дубнівського міськрайонного центру зайнятості В’ячеслав Савчук. — Ці професії мають неабиякий попит на ринку праці не лише в Україні, а й за кордоном.

По сусідству з новоселами — старовинна Свято-Михайлівська церква (колись тут був костел бернардинів), над якою поглумились час і негода. Торік її настоятель отець Дмитро звернувся до центру зайнятості з проханням допомогти у реставрації цієї пам’ятки архітектури XVII століття. Так з’явилась реставраційно-будівельна організація при церкві, в якій центр зайнятості створив п’ятнадцять робочих місць для колишніх безробітних. Уже другий рік вона працює у храмі, який відновлюється на очах.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото Миколи ФОМЕНКА.

ПОЛІТИКА

Віктор ВЕРЕТЕННИКОВ: «Моє кредо — порядність, надійність, взаємоповага»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ»

***Віктор ВЕРЕТЕННИКОВ**, народний депутат України у 28-му виборчому окрузі (Дніпропетровськ). До обрання в парламент — генеральний директор комбінату «Придніпровський—Злагода». Народний депутат України першого скликання. Письменник, кінопродюсер, автор 15 книжок і двох художніх фільмів: «Загублений рай», «Дикий табун». Лауреат премій імені О. Довженко і Лесі Українки. Член правління Українського союзу промисловців і підприємців, член комітету ВР з питань фінансів і банківської діяльності, депутатської фракції партій ППУ і «Трудова Україна». Одружений, має сина і доньку, чотирьох онуків.*

— У чому таємниця довголіття Веретенникова-політика?

— Статус народного депутата України дає не тільки права, а й великі обов'язки і відповідальність перед виборцями. Для мене завжди було важливо дотримувати слова, яке давав у передвиборній програмі, бути віч-на-віч з виборцем. Обіцяю мало, але роблю більше, ніж обіцяю. Спільними зусиллями з місцевою владою розв'язуємо питання будівництва шкіл, газифікації житлових будинків, водозниження ділянок, що затоплюються. Наприклад, нині високий рівень підгрунтових вод став справжнім лихом для жителів Ленінського району Дніпропетровська. Для цих цілей вдалося добитися додаткового фінансування під час прийняття держбюджету-2003. Було надано фінансову допомогу для будівництва СШ № 12, нещодавно знову з'явилася можливість подарувати школам Ленінського і Червоногвардійського районів комп'ютери. Четвертий рік під патронатом комбінату «Придніпровський—Злагода» на Дніпропетровщині проводиться фестиваль дитячої і юнацької творчості «Зі Злагодою в серці», де я — президент. Фестиваль, проведений у жовтні 2003 року, зібрав 100 тисяч глядачів. Вважаю своїм обов'язком допомогти дітям і молоді повірити у себе, розкрити талант.

— Наскільки вам удається впливати на законотворчий процес у Верховній Раді?

— За час роботи в парламенті я подав майже десять законопроектів, спрямованих на розвиток вітчизняної економіки і політики. Серед них — «Про податки на доходи фізичних осіб», «Про вибори народних депутатів» тощо. Дискусії з цих тем набирають характеру загальнонаціонального обговорення — тож коло законотворчих пріоритетів було визначено правильно. На мій погляд, важливо писати не закони-одноденки, а закони на перспективу, що працюватимуть протягом тривалого часу. Так, скажімо, до закону «Про акціонерні товариства», автором якого я був ще в першому скликанні, тільки цього року, через десять років, ініційовано внесення змін. Також розв'язали питання зниження податку на прибуток з 30 до 25 відсотків, що дасть змогу зберегти додаткові гроші на підприємствах і збільшити їхні оборотні кошти.

— Майже 30 років вашої біографії пов'язано з комбінатом «Придніпровський—Злагода». Яку роль у вашому житті зіграло виробництво?

— Коли 1975 року я прийшов на завод працювати директором, на той час був одним з наймолодших директорів у країні. Намагався запровадити ринкові відносини, що в ті роки вважалося крамольним. Доводилося зазнавати й авторитаризму партійного начальства, і тиску контролюючих комісій, і спроб розорити виробництво. Багато сил і здоров'я йшло на цю боротьбу. Примітно, що і сьогодні використовується цей «обкатаний» сценарій: наїзди, спецзамовлення... Але «злагодці» знову вистояли.

У мене, як у керівника, завжди була команда однодумців. Великим підприємством авторитарно керувати неможливо. Колектив пропонував конструктивні рішення у важкі для комбінату часи, працював із самовіддачею, удосконалював професіоналізм, створював особливий мікроклімат довіри, одне слово, жив спільним життям з виробництвом. І результати були: комбінат «Придніпровський—Злагода» сьогодні належить до п'ятірки провідних підприємств харчової промисловості України.

— Що, на ваш погляд, треба зробити для подальшого підвищення престижу України на міжнародній арені?

— Насамперед навчитися Україні високо цінувати себе як суб'єкта міжнародного права. Ділові відносини країн-партнерів неможливі без порядності, надійності і самоповаги. Не годиться підлещуватися перед іноземними партнерами, треба учитися співробітничати на рівних. Однак не завжди з нами розмовляють на рівних. Ось одна із причин. У першому скликанні парламенту (1990—1994) я голосував проти скасування статусу України як ядерної держави. І мав рацію. Сьогодні це питання — знову на порядку денному. Але відновити ядерний статус Україні буде значно важче і дорожче.

— Які події за цей рік стали для вас радісними і сумними?

— Рік був дуже важким: робота в парламенті, окрузі і депутатська боротьба за незалежність комбінату «Придніпровський». Справжня робота завжди балансує по лезу ножа. Тоді людина загартовується і міцніє духом. Радісних подій теж було багато: це і мій творчий вечір у Києві в Будинку кіно, прем'єрний показ у Міжнародному центрі культури і мистецтв нового художнього фільму «Дикий табун», його перемоги на трьох кінофестивалях, і звичайно — народження четвертого онука Олександра.

— Політикам завжди потрібний міцний тил. Який він у вас?

— Тилом для мене завжди були і є моя родина: дружина Ганна Анатоліївна, діти й онуки. Завжди намагався виховувати своїх дітей на сімейних традиціях. Сьогодні син і донька пішли моїми слідами: Андрій очолює комбінат «Придніпровський», Тетяна теж працює на «Злагоді». У нас спільні розмови, турботи і радощі. Згодом підростуть і онуки, сподіваюся, вони теж будуть моєю надійною опорою.

Ганна ШЕВЧЕНКО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до статті 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425; 1996 р., № 1, ст. 1) такі зміни:

в абзаці другому пункту 2 слова «та особи, які після 1945 року були переселені на територію України з території інших країн» виключити;

доповнити пунктом 11 такого змісту:

«11) особи, які після 9 вересня 1944 року були переселені на територію України з території інших країн».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
2 жовтня 2003 року.
№ 1219-IV.

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Гряде економічний бум?

Проект бюджету на наступний рік далекий від європейського і поки що нагадує фінансовий документ радянської країни. Про це заявив народний депутат, координатор парламентської більшості Степан Гавриш на громадських слуханнях «Про державний бюджет України на 2004 рік». Проте, на його переконання, наміри Кабінету Міністрів і позитивні зрушення в економіці (які останнім часом дедалі частіше декларують урядовці. — **Авт.**) дають підстави для оптимізму.

Віце-прем'єр-міністр, Міністр фінансів Микола Азаров доволі райдужно намалював на найближчий час перспективу економіки країни, яка вийшла на «стрімкий, стійкий та інтенсивний шлях розвитку». І ще більше заінтригував: депутати, яким цього тижня Кабінет Міністрів надасть проект бюджету, будуть «приємно здивовані».

Отже, тримайтеся. Як поінформував міністр, зростання ВВП «зашкалило» всі прогнозовані показники, і за 10 місяців цього року становить 6,5% (торік — 4,3%), а до кінця року може зрости до 7,5%. Це, переконаний Микола Янович, дасть змогу закласти в проект наступного року оптимістичніші показники.

Крім того, уряд запевнив, що заборгованість із заробітної плати, грошового забезпечення, стипендій, пенсій з державного бюджету — відсутні! І «забезпечено утвердження принципово нової економічно-політичної ситуації, стабільного зростання і соціальної спрямованості бюджетних ресурсів».

За словами Азарова, за час, що минув від розгляду законопроекту в першому читанні, урядовці істотно активізували роботу з парламентаріями і опрацювали майже три тисячі їхніх пропозицій. Певне, зустрічі з народними обранцями надихнули міністерських чиновників зробити «все можливе, щоб законопроект був максимально збалансований і реальний до виконання».

Пріоритетом залишаються видатки на соціальну сферу. Мінфін прогнозує на наступний рік збільшення заробітної платні та реальних доходів населення. А інфляційні параметри, переконаний міністр, вдасться утримати в межах шести відсотків.

Азаров ще приємно здивував: «Обвального зростання цін на такі важливі продукти, як хліб, не буде — це однозначно». У проекті бюджету на 2004 рік уряд не пропонуватиме скасувати пільги для підприємств, на яких працюють інваліди.

А голова бюджетного комітету Петро Порошенко переконаний, що бюджет треба ухвалювати шляхом прозорого діалогу ВР і уряду, без «жодної заполітизованості, перетягування ковдри». Він запропонував послабити податковий тиск на державні підприємства, «детінізувати» фінансові потоки і не робити популістських і безпідставних кроків. Зокрема, Петро Порошенко висловився проти підвищення доплати державним службовцям на 90%. І додав: так, як був прийнятий у першому читанні проект основного фінансового документа з дефіцитом у 650 мільйонів гривень, ніколи в історії України не було.

Щодо популізму, то деякі учасники громадських слухань переконані, що такі обговорення резонансних питань —лише «піарівський хід уряду» напередодні президентських виборів.

Та представники 157 всеукраїнських громадських організацій все-таки ухвалили резолюцію. У документі, зокрема, йдеться про необхідність забезпечення збалансованості бюджету, його відповідності потребам у соціальній, освітній, науковій, книговидавничій сферах та стимулювання розвитку підприємницької діяльності тощо.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Коли політиків носять на руках, віддачі не чекайте

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

У політичному аспекті Тернопільщина — край специфічний. Навіть порівняно з найближчими сусідами: Івано-Франківщиною і Львівщиною. Тутешній люд напрочуд довірливий, більше живе емоціями, ніж розумом, аналізом. Його патріотизмом, щирою любов'ю до України, прагненням мати свою державу хто лише не користувався... Тут робили політичну кар'єру, збивали капітали, а сама область від виборів до виборів ставала дедалі злиденнішою. Навіть скромного лобі у парламенті не мала. Не має його і тепер.

Сьогодні тріумф. А завтра?

Тернопільці легко творили собі кумирів, у буквальному розумінні слова носили їх на руках, гірко розчаровувалися, але не каялися і стискали в обіймах нових рятувальників нації. Цю специфіку помітили у столиці і перед кожними виборами тут висаджувалися десанти претендентів на депутатські мандати. Легко здобували їх, везли до Києва і назавжди забували цей край. Не анекдот, а правда: один з таких депутатів за чотири роки був в окрузі лише раз — щоб забрати те, що подарував перед виборами. Думаєте, це чогось навчило тутешній електорат, до речі, найактивніший в Україні? Варто було з'явитися в області лідеру «Нашої України», поплескати по плечу претендента — і обрання йому гарантовано. Усі п'ять депутатів-мажоритарників від Тернопільщини на минулих парламентських виборах — «нашоукраїнці».

Безпомилково спрацював бренд блоку і на виборах до обласної та місцевих рад. «Наша Україна» отримала майже 70 відсотків голосів, здобувши блискучу перемогу над конкурентами. Нині вона має свої фракції в обласній, Тернопільській міській радах, домінує у багатьох районах. Стане це тріумфом національно-патріотичних сил чи черговою поразкою, покаже час. Фракції охоче підтримують заяви політичного характеру, що, безперечно, також потрібно, але, як і їхні попередники, мало вникають у економіку.

Великий резонанс в області викликала загадкова смерть керівника фракція «НУ» в обласній раді Івана Гавдиди, якого знайшли мертвим у вересні неподалік його київської квартири. Друзі-соратники вважають, що це політичне вбивство, хоч самі визнають, що постать покійного не така значна, щоб його хтось «замовив». Але обставини загибелі так і не з'ясовано. Новим керівником фракції став член УНП Володимир Болєщук — економіст, магістр державного управління.

У партійні лави шикуйсь!

На політичному полі області нині діють 75 структурних утворень політичних партій з обласним статусом, 725 — з районним, 1400 — з сільським і селищним статусом. Окремі політичні партії зареєстровано тільки обласними організаціями, але є деякі партії, які мають розгалужену структуру. Це передусім НРУ, АПУ, «Демократичний союз», СДПУ(о). Найчисельнішими називають себе УНП, НДП, ПППУ, СДПУ(о). Відповідно до нового закону про партії органи юстиції не фіксують кількість членів партії, тож доводиться вірити на слово їх керівникам. Скажімо, СДПУ(о) поставила за мету збільшити до кінця року свої ряди до п'яти тисяч партійців. І, судячи з активності, цього доможеться. Взагалі, не є таємницею, що рекрутство легше дається тим партіям, що при владі. Щоправда, своє

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

членство партійці не завжди афішують, особливо у селах.

Те саме можна сказати і про тих, хто підтримує політичні сили лівого спрямування. У тернопільців стійке неприйняття лівих партій, хоча вони стали терпиміші до соціалістів і навіть до комуністів. Їхні представники, до речі, з кожними виборами здобувають дедалі більше мандатів, переважно у районні, сільські й селищні ради, де люди знають один одного і не так важливий політичний ярлик, як сама людина, її справи.

Чимало випадків, коли керівники, котрі проштрафилися і над якими навис дамоклів меч звільнення, поспішають сховатися під дах партії, яка при владі.

Гасла — добре, конкретні справи — краще

Якщо популярні у тернопільського електорату партії правого і правоцентристського спрямування більше діють на публіку: організовують мітинги, приймають заяви, влаштовують прес-конференції, то опозиційним та малопопулярним доводиться здобувати прихильність виборців цілком конкретними справами. Соціалісти, наприклад, розробили операцію «Село» і намагаються надати правову допомогу власникам земельних і майнових паїв, зокрема, в отриманні орендної плати. Постійно консультує селян з цих питань і керівник обласної організації СПУ Василь Богачук, юрист за фахом. Мати свій осередок у кожному населеному пункті поставила собі за мету обласна організація СДПУ(о), деякі інші партії, які зрозуміли, що гасла — це добре, а конкретна робота — краще.

Хлопці, давайте жити дружно!

Гілки влади, мається на увазі представницька і виконавча, в області завжди чубилися. Корені протистояння були не так у політиці, як у сферах впливу на економіку, бізнес. З приходом півтора року тому нового голови облдержадміністрації Івана Курницького і обранням головою обласної ради Анатолія Жукінського настало перемир'я. Іван Курницький сам по собі людина неконфліктна. Таку само політику проводить і його команда. Що й казати, керівника-господарника давно не вистачало області. Іван Іванович — восьмий за роки незалежності. Останнім часом Тернопільщина вибилася на перші місця з темпів промислового виробництва, зібрала непоганий врожай зернових, більше, ніж торік, виробить цукру. Хоча й проблем вистачає: високий рівень безробіття, мільйонні борги у зарплаті, міграція населення...

Підкилимна боротьба гілок влади, судячи з усього, і тепер не вщухає, і в одній, і в другій команді є свої «сірі кардинали», але принаймні це не виноситься на люди. Щодо міжпартійних конфліктів, то їх певною мірою гасить управління з питань внутрішньої політики облдержадміністрації. Може тому, що очолює його жінка. «Усіх примирити я не зможу, — каже Оксана Ветлинська,— але якщо націлити партійців, громадські організації, яких у нас понад 200, то менше часу буде на з'ясування стосунків». Їй вдалося залучити до роботи у консультативній раді більшість політичних партій і громадських організацій. Поки що без опозиційних сил, але вона сподівається перекинути «місток» і до них. Принаймні виїзне засідання ради у Теребовлянському районі, під час якого партійці відвідали школу-інтернат для дітей, що втратили слух, стало ніби очищенням для багатьох. Амбітність партійних лідерів, непримиренність позицій — ніщо порівняно з людською бідою. Може, жіноча мудрість здолає чоловічу впертість?

Партійна газета — розкіш

Свої газети — розкіш для місцевих партійців, тому вони здебільшого поширюють столичні партійні видання. Час від часу партії випускають свої «бойові листки». Щоправда, є винятки. Після літньої перерви відновила вихід газета «Не здамось!» (БЮТ), яку редагує «вічний революціонер» Ярослав Демидась. До його думки дослухаються чимало тернопільців. На минулих парламентських виборах він здобув друге місце у Тернополі — це також про щось каже. Газета «Репортер» не афішує своєї партійної приналежності, але за її «пострілами» можна здогадатися, чиїм інтересам вона служить. До речі, багато ображених газетою зверталися до суду і вигравали справи, але з «Репортера», як з гуски вода.

Безперечний лідер серед регіональних ЗМІ — газета «Вільне життя», яку видає трудовий колектив стотисячним тиражем. Вона його досягла тим, що давала змогу висловлюватися на своїх сторінках різним політичним силам, цим і здобула імідж об'єктивного видання. На другому місці за популярністю газета обласної ради і облдержадміністрації «Свобода» з майже 70-тисячним накладом. Кілька міських газет, які в основному поширюються в обласному центрі, мало впливають на регіональну політику.

У бідній області не може бути багатих партійних організацій. Місцеві фінансові потоки їх майже не живлять. Гроші, як кажуть, на підтримання штанів надходять зі столиці. Місцеві бізнесмени, найімовірніше, не бачать лідерів, яким можна довіритися. Та й умови для розвитку бізнесу в Тернополі не з кращих: багато хто переводить свої справи в інші області й навіть за кордон.

Кому потрібна правда?

Партії тішать себе високими рейтингами, популярністю, але справжніх настроїв електорату не знає ніхто. В області немає служби, яка робила б соціологічні опитування. Час від часу замовляють їх столичні інститути, але у них свої інтереси. Деякі партії роблять опитування по телефону і козиряють цими даними, намагаючись довести, які вони популярні. Між тим, в обласному центрі кілька вузів, котрі, скооперувавшися могли б створити соціологічну службу. Але зацікавлення у тому ніхто не виявляє. Не хочуть мати об'єктивну інформацію? Днями перше опитування зробило управління з питань внутрішньої політики, але наскільки воно об'єктивне, якщо виходить від влади? Хоча похвально вже те, що влада хоче знати думку про себе.

Партії, яких не цікавить, що про них думає народ, ще не виросли з коротких штанців. А загалом нинішню політичну ситуацію на Тернопільщині можна охарактеризувати медичним терміном — гіпофізарний нанізм, тобто припинення росту. Не кількісного — якісного. Чи справедливе це порівняння — покаже час.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Швидкість, надійність і безпеку забезпечує ВАТ «Трансзв'язок»

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Кілька днів тому Кабінет Міністрів України удостоїв ВАТ «Харківський електротехнічний завод «Трансзв'язок» Почесної грамоти з врученням Пам'ятного знака. Як сказано у відповідному адресі, «... за вагомий внесок у розвиток технічної бази залізничного транспорту, організацію виготовлення високоякісної апаратури для забезпечення безпеки швидкісного руху і на честь 75-річчя з дня утворення підприємства». Нагорода, можливо, і не найвища, але важливо інше: вона знайшла саме тих героїв, котрі без зайвого пафосу не один рік сумлінно і наполегливо робили свою справу, хоча навколо тільки й говорили про кризу, зруйновані економічні зв'язки та втрачені можливості.

...Коли останнім часом буваю на харківських підприємствах, нерідко ловлю себе на думці: ідеальні декорації для зйомок трилера: залишені цехи, застаріле обладнання, повибивані вікна... Але коли опинився за прохідною ВАТ «Харківський електромеханічний завод «Трансзв'язок», загубленого в нетрях занедбаних будівель, перше, що спало на думку, була фраза з популярного шлягера: і який багатій тут дива творить? Мільйона червоних троянд, щоправда, вже не було, не сезон. Але решта на загальному похмурому тлі здавалася справді оазисом у пустелі загального сум'яття. Проте скринька, виявляється, відчиняється просто: голова правління ВАТ «Трансзв'язок» Микола Дмитрович Чаговець — колишній моряк, підводник. Без флотського порядку і корабельної дисципліни життя, судячи з усього, не уявляє.

Років п'ятнадцять тому його, вже досвідченого директора, на це підприємство привели мало не під конвоєм. Відбивався до останнього, поки не опинився на килимі в міністра: ти мене що — не поважаєш?! Не поважати міністра на той час було не можна. В міськкомі, щоправда, пожаліли: хоч знаєш, куди йдеш? Перше місце в місті за кількістю анонімок.

Минуло кілька років, і відстале підприємство стало... флагманом галузі. Серед 15 таких підприємств Союзу харківський завод «Трансзв'язок» впевнено підтверджував імідж найнадійнішого партнера, що випускає найякіснішу продукцію. Міцніла матеріальна, соціальна база. Номенклатура виробів досягла шести десятків. Географія постачань — 38 країн світу. Хто міг подумати, що невдовзі доведеться ламати голову над тим, як вижити, а не освоювати нові види товарів і ринки їхнього збуту.

— Безумовно, українська держава має бути — така воля народу, — каже Микола Чаговець. — Але й «розлучення» колишніх республік, напевно, мало бути іншим. Адже ми не просто відгородилися один від одного кордонами, ми зруйнували ті економічні підвалини, без яких немислиме існування жодної сучасної держави.

Акціонерне товариство «Трансзв'язок» протягом багатьох десятиліть спеціалізувалося на створенні автоматики, телемеханіки і радіозв'язку для залізниць і метрополітенів. А також на розробках технологічного зв'язку для газової і нафтової промисловості. Майже вся номенклатура виробів, що регулюють рух і швидкість потягів, екстрене гальмування, а також забезпечують на залізниці всі види зв'язку — не така вже й проста техніка, як може здатися на перший погляд. А якісне, надійне її виготовлення дало можливість харківським приладам бути затребуваними не тільки на нескінченних залізницях однієї шостої частини суші, а й, як уже говорилося, і в десятках інших країн.

— Прикро, що за роки безладдя ми відстали в розвитку, — бідкається М. Чаговець. — Одні лише дискусії, одні розмови про ринкові відносини, причому кожен оратор інтерпретує їх на свій розсуд. На чолі всього стоять політика, особисті погляди і симпатії політичних діячів, у той час як суспільна надбудова завжди була продовженням економічних інтересів держав і незмінно їх виявляла.

Незважаючи на те, що в дружній до нас Російській Федерації стосовно України на державному рівні діє неписаний закон «душити все українське», АТ «Трансзв'язок» змогло зберегти партнерські відносини і з російською наукою, і зі своїми суміжниками, споживачами устаткування, що випускається. Та й росіяни тепер визнають, що харківська апаратура краща за вітчизняну.

Безсумнівно, треба віддати належне голові правління ВАТ «Харківський електротехнічний завод «Трансзв'язок» Миколі Чаговцю, який зумів не тільки створити, а й зберегти в останнє десятиліття дієздатний колектив, ефективне підприємство, перебороти всі прикордонні і митні бар'єри, щоб виробництво не позбавити науки, щоб економічні відносини превалювали над політичними амбіціями. Саме завдяки цій обставині харківський завод «Трансзв'язок» випускає сьогодні устаткування вже п'ятого покоління, що є останнім досягненням у цій галузі техніки.

Певна річ, коли було прийнято ідею створення швидкісного залізничного руху в Україні, колектив підприємства зіткнув з полегшенням. З'явилася справжня робота. Спочатку в стислий термін було виконано замовлення на устаткування новими приладами ділянки дороги між Києвом і Харковом, потім сучасними засобами комунікацій було оснащено дніпропетровський напрямок, нині триває робота на львівському. Завдяки цьому оновлені сталеві магістралі країни на довгі роки збережуть швидкість, надійність і безпеку комфортного залізничного транспорту.

— Ми за нагородами не женемося, — каже Микола Дмитрович на прощання, — розвивалася б держава. Прикро: такий науковий, промисловий потенціал, і все це... нікому не потрібно.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Фото автора.

На знімках: голова правління ВАТ «Трансзв'язок» М. Д. Чаговець; це не дендропарк, а територія заводу.

БЛІЦОПИТУВАННЯ — КІРОВОГРАД

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

(Початок на 1-й стор.).

Ігор, учень другого класу:

— Останні дні перед канікулами я не ходив у школу, мене мама відвезла в село до бабусі. Тепер дізнаюся, що вчителька на канікули задала багато писати, а я нічого не зробив...

Володимир, 35 років:

— У мене — троє дітей. Дружина не працює. Поки що я непогано заробляю і можу утримувати сім'ю. Але, якщо зі мною щось трапиться, чи я втрачу роботу, боюся, не виживемо. Бо на допомогу чекати нема звідки...

Юрій Миколайович, пенсіонер:

— Раніше я передплачував чимало газет і журналів. Тепер цього зробити не можу. І не тому, що нема грошей. Поштові скриньки у під'їзді розтрощені і газети постійно крадуть. Мабуть, працівники пошти мали б потурбуватися про це, бо, гадаю, від кількості передплатників залежать і їхні прибутки...

Світлана, 38 років:

— Колись нас навчали, і ми вірили, що життя людини — найбільша цінність. Чимдалі, переконуюся у зворотному. Нині цініться життя лише тих, у кого є гроші. У моєї матері виявили тяжку хворобу. Необхідна термінова операція, яку можуть зробити лише в Києві. Це коштує великих грошей, яких у нашій сім'ї нема і ніколи не буде. От і виходить, моя мати — приречена...

Оксана, 27 років:

— Нещодавно на ринку стала жертвою шахраїв. Через власну дурість втратила всі гроші, на які мала купити зимовий одяг дітям. І, мабуть, я не одна така... Турбує, чому шахраї, які наживаються на людському горі, ні від кого не ховаються і почуваються так вільно? Куди дивляться правоохоронні органи? Чи, може, вони також мають від цього свій зиск?..

Опитування на вулицях Кіровограда провів Олег БОНДАР.

ФЕСТИВАЛІ

Добра справа щодня

У рамках Всеукраїнської акції Національної скаутської організації України Пласт «Тому, хто біля тебе, руку дай» у столиці пройшов одинадцятий мистецько-інтелектуальний фестиваль «Орликіада-2003». Участь у ньому взяли 14 команд із Донецька, Києва, Львова, Ужгорода, Острога, Луцька та інших міст країни.

«Орликіада» — найпопулярніший пластівський захід. Він проводиться скаутами в США та Україні з 1961 року і присвячений Григору Орлику, сину гетьмана Пилипа Орлика. Звідси й назва. Тема цьогорічної «Орликіади» — «Скарби України». Щоб узяти участь у конкурсі, претенденти мали виконати разом (саме разом) добре діло, знайти, підготувати і представити мистецьке чи духовне надбання. Скарбів команди віднайшли багато: від Львівської ратуші до київського «Динамо». Вони брали участь в інтелектуальному конкурсі на знання матеріальних і духовних скарбів України, співали, танцювали, грали у виставах. Під час фестивалю відбувся конкурс Гетьманича і Гетьманівни, де обрали найактивніших пластуна й пластунку.

Українські скаути — це своєрідний мікс юного натураліста, піонера й патріота. Щодня скаут на ділі доводить своє право так називатися. «Добра справа щодня» — такий у них девіз. До правильних і корисних вчинків спонукає хусточка, пов'язана на шиї усіх скаутів. Її не можна розв'язувати навіть перед сном, якщо не зробив бодай чогось хорошого. «Походиш певний час із такою ось хусточкою і просто звикаєш до добрих вчинків», — поділився зі мною один із вихователів (наставник у Пласті). Скаут знає історію, археологію, вміє жити в місцях, далеких від «цивілізації». А ще — як розпалювати ватру, в'язати вузли, силу-силенну веселих пісень і танців.

Анна БОЙКО.

На знімках: під час «Орликіади».

Шкода, що сухого сала не буває

Пенсіонер із Донецька збирається підкорити Південний полюс і шукає напарника

ЕКСТРИМ

В екстремальних подорожах Леонід Микула — не новачок. За плечима — багатоденні переходи Україною та Європою, Сибіром і Далеким Сходом, сушею і водою, рівнинами і горами — всього 38 тисяч кілометрів. У всіх своїх подорожах донечанин дотримується головного принципу — пересуватися вперед лише на своїх двох або на засобах, які працюють від мускульної тяги (велосипед, весельний човен). А для подорожі до Гринвіцького меридіану влітку 2000 року мандрівник обрав... ходулі. Чим неабияк дивував, наприклад, прикордонників або поліцменів на вулицях європейських міст.

Цього разу маршрут нашого земляка пролягає точно на південь. Але не в теплі краї, а до найпівденнішої точки планети — до полюса. Присвятити свій похід Микула вирішив пам'яті англійського мандрівника Роберта Скотта, перша експедиція якого досліджувала материк сто років тому. «У кожного мандрівника є свій полюс, — говорить Леонід Митрофанович, — і такий полюс буде і в мене».

Унікальним всюдиходом має стати велокочвег: він іде вперед і по землі, і по воді, і по снігу, і по льоду. Водночас ковчег є місцем ночівлі: влаштований він так, що зберігає тепло. У складній експедиції надійний прихисток — це половина успіху, а в антарктичній подорожі — всі 70 відсотків. Своєму дітищу Микула дав лагідну назву «Пінгвін-999». Адже аборигени Антарктики так само чудово пристосовані до суворих кліматичних умов. Навіть фарбування веловковчега: згори — чорний, знизу — білий — нагадує пір'я птаха. До речі, таке фарбування теж не випадкове: допомагає акумулювати сонячне проміння і не віддавати тепло.

Багаторічний досвід навчив, що конструкція засобу пересування має бути максимально проста, без «наворотів», каже Леонід Микула. Тож уявіть собі тандем, у якому велосипедисти розташовані не один за одним, а пліч-о-пліч. Колеса у такому веломобілі легко замінюються на металеві полоззя для пересування по снігу і льоду. Для використання енергії вітру є парус. Спеціальні крильчатки, поставлені на передні колеса, дають змогу пересуватися по воді. Ось який універсальний це «Пінгвін-999»!

Веловковчег розрахований на двох «пасажирів», чи то пак, водіїв. То хто він, другий?

— Нині я в пошуках напарника, — зізнається мій співрозмовник. — Які вимоги у мене до цієї людини? По-перше, він має бути мого віку і моєї комплекції. Мені 61 рік, і я б хотів, щоб разом нам було щонайменше 120. По-друге, мати досвід одиночних мандрівок, і на велосипеді також. Зрештою, і це найголовніше, напарник повинен бути одержимий ідеєю, якою я сам заразився. І бути готовим у полярних умовах іти на 100-відсотковий ризик. Тому що трапитися може будь-що.

— Остання експедиція Роберта Скотта закінчилася трагічно: мандрівник дійшов до Південного полюса, але на зворотному шляху загинув. Вас не лякає ризик? — запитую Микулу.

— Я до нього готовий, хоча роблю все, щоб такого ризику уникнути. Доводиться зустрічати твердження, нібито причина невдачі експедиції Скотта — великий середній вік групи: англійському мандрівникові на той час виповнилося сорок чотири. Однак знайдені після його загибелі документи свідчать, що першими не витримали саме молодші члени групи. Я хочу довести, що в екстремальних умовах вік людини не має вирішального значення.

За словами донечанина, власне, подорож до полюса триватиме 20—25 діб. За цей час Леонід Микула з напарником подолають 1600 кілометрів. Стартувати мандрівник планує з англійської антарктичної станції Халлі — звідси ще ніхто не досягав полюса. Тож поки донецький пенсіонер шукає спонсорів, які б допомогли із виготовленням веловковчега: нині є лише діюча модель, виготовлена в масштабі 1:10. Корпус буде виготовлено із склопластику — із такого матеріалу роблять сидіння у трамваях. Склопластик не звичайний, а гофрований: повітряний прошарок добре утримує тепло. Оригінал Микула сподівається випробувати в зимових умовах спочатку в Донбасі, а потім і на Півночі, в Комі. «Хоча ідеально було б у Гренландії», — уточнює мандрівник.

Вантаж, що його братиме з собою мандрівник, включає сало, сухарі, крупи — всього 30 кілограмів. Втішає, що в Антарктиді найбільші в світі запаси прісної води, тож цей вантаж брати не доведеться. «Беру лише сухі продукти, ось тільки шкода, що сала сухого не буває», — сміється мій співрозмовник. Таганок економної конструкції дозволяє готувати на двох рівнях і не випускає дорогоцінне тепло в різні боки. Як паливо, використовуватиметься сухий спирт. І це один із уроків Скотта: члени англійської експедиції брали з собою гас, 70 відсотків якого в полярних умовах випарувалося.

На моє здивування, майбутній підкорювач полюса анітрохи не хвилюється про візи та як потрапити на льодовий континент. З'ясовується, підприємливі турфірми із Аргентини давно налагодили повітряне сполучення з Антарктидою. Ну, а що означає число 999 в назві транспортного засобу? Ні, це не перевернуті ті шістки, яких так лякаються забобонні люди. Дев'ятка —улюблена цифра Леоніда Митрофановича, а в нумерології вона «покровительствує» мандрівникам. Друга «дев'ятка» напарника, а третя — «належатиме» Роберту Скотту. Подвиг якого продовжує надихати сміливців.

Ліна КУЩ.

ДОСВІД

Турпродукт — не борщ, за годину не звариш

Днями Державна туристична адміністрація України та Польське агентство розвитку туризму (ПАРТ) вчили в Кам'янці-Подільському на Хмельниччині міських голів малих міст Західної України — Хмільника, Мукачевого, Долини, Жовкви, Золочева, Бучача, Рудки, Борщева, Збаража, Скалата, Кременця, Ізяслава, як виготовляти «турпродукт».

Громади населених пунктів, що приваблюють туриста старовиною чи мальовничим ландшафтом, ще не на повну силу використовують свій арсенал для поповнення місцевого бюджету, не розвинули достатньо інфраструктуру туризму. У Кам'янця-Подільського за останні роки з'явилися помітні напрацювання, і гості ознайомилися з ними, а саме — ходом реставрації заповідного Старого міста, діяльністю турфірм та закладів харчування.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

На лінії золотого перетину

(Початок на 1-й стор.).

З неабиякою цікавістю ми ознайомилися з деякими пам'ятками архітектури: монастир у скелі на крутій Дністровій кручі заснував у XI столітті святий Антоній, той самий, що поклав початок Києво-Печерській лаврі; земляні вали скіфського городища поблизу міста Немирова неспроста називають малими єгипетськими пірамідами: насипані, за дослідженнями археологів, у VI—VII століттях до н. е. як фортифікаційні споруди, вони збереглися й донині.

Не можна було не захоплюватися внутрішньою красою самих подолян — нащадків відважних героїв Устима Кармалюка, Івана Богуна... У своїй більшості це відкриті душею, дотепні на слово і надзвичайно працьовиті люди. Скажімо, одне з вінницьких підприємств, що має назву «Поділля-ОБСТ», виросло на руїнах уже непрацюючої бази, як мовиться, на очах у вінничан. Нині продукція «Поділля-ОБСТ» — концентровані соки і фруктові наповнювачі — знана у багатьох країнах близького й далекого зарубіжжя, її купують виробники відомих фірм з виробництва фруктово-ягідних й молочних виробів. Успіх підприємства пов'язують насамперед з його нинішнім керівником й організатором нового виробництва — Віктором Харковим. Хоча попервах, як розповідають на підприємстві, навіть друзі не вірили у його затію. Проте Віктор Іванович сам брав у руки сокиру, розчищав запущену територію від дерев і настирливо добивався свого. Результат — очевидний.

Такі приклади непоодинокі. Незважаючи на економічні негаразди, підприємства, аналогічні згаданому, працюють, сплачують податки, видають трудівникам зарплату. Саме на таких виробництвах формується новий тип керівників. Сюди охоче йдуть працювати люди. Головне — вони з великою відповідальністю ставляться до роботи, бо дорожать нею. Отож, за словами одного з наших співрозмовників, таким чином формується не лише новий тип керівника, а й трудівника.

Не обминули цей край, за яким закріпилася назва «цукрового Донбасу», й проблеми. Чи не найбільше їх в агропромисловому комплексі, який разом з переробною галуззю становить основу економіки області. Ахіллесовою п'ятою тут є борги із зарплати, які ніяк не повернуть селянам. Але знову-таки, це не стосується тих господарств, яким пощастило на доброго господаря. Такого, скажімо, як Анатолій Пачевський з Калинівського району. Він першим на Вінниччині удостоєний найвищого звання держави — Героя України. Таку саму відзнаку має ще один вінничанин —

РЕГІОН: ВІННИЧЧИНА

ректор Національного медичного університету імені Пирогова, професор, академік АМН Василь Мороз.

Хоч як дивно, попри борги із зарплати (із загальної суми 70 мільйонів гривень — майже 50 млн. припадає на АПК), селяни поповнили свої вклади у банках протягом минулого року на загальну суму більш як 150 млн. грн. Це ще один приклад невтомності подолян: земля годує селянина. Зі своїх ділянок господарі продають більше, ніж сільгосппідприємства, молока, картоплі, овочів. Майже половина м'яса також вирощується на власних подвір'ях. З того й живуть...

Враження від зустрічей на вінницькій землі, дорогами якої ми проїхали протягом п'яти днів майже тисячу кілометрів, ляжуть в основу публікацій, першу з яких пропонуємо читачам газети.

Голова Вінницької облдержадміністрації Віктор Коцемір.

Під час зустрічей «голосоукраїнців» у вінницькій «Укрпошті», яку очолює Віктор Котельник.

Газифікація, дороги, оздоровниці...

Голова Вінницької обласної державної адміністрації Віктор Коцемир акцентував увагу на проблемах, які допікають найбільше. Якщо об'єктивно висвітлити в газеті те чи інше питання, переконаний він, результат не забариться. По-перше, публікація привертає увагу того керівника, від якого безпосередньо залежить розв'язання проблеми. По-друге, люди, прочитавши про це в газеті, відчувають, що про них, про їхні клопоти не забувають. А якщо проблема під постійним контролем, до неї газета повертається ще і ще...

Серед таких В. Коцемир назвав газифікацію сільських населених пунктів і прокладання доріг з твердим покриттям. Незважаючи на те, що територією області проходять два потужні газопроводи, голубе паливо в сільські оселі не спішили подавати. Не знаходилося коштів. І лише останнім часом селяни стали відчувати, яким великим благом є отой блакитний вогник: протягом трьох років Вінниччина за темпами газифікації йде попереду всіх інших регіонів держави. Уже в 340 населених пунктах є природний газ. Для порівняння В. Коцемир назвав ще одну цифру: за всі роки радянської влади в області газифікували лише 50 сільських населених пунктів.

Щодо проблеми доріг, голова облдержадміністрації повідомив, що він поставив перед керівниками усіх 27 районів конкретне завдання: протягом нинішнього і наступного років у селах не повинно залишитися жодного путівця без твердого покриття. Щоб на саму віддалену вулицю у разі необхідності могла під'їхати машина «швидкої допомоги», зрештою, про переваги таких доріг годі говорити. За публікації з такої проблематики, переконаний голова адміністрації, люди лише б дякували журналістам. А це авторитет газети, підвищення її популярності.

Під час розмови Віктор Францович навів ще один промовистий приклад. На святі тваринника у Піщанському районі він підійшов до старенької бабусі. Всі свої трудові роки вона віддала роботі на фермі. Прізвище її, каже Віктор Францович, запам'ятовується легко — Українець, а звати Ніна Федорівна. Низько вклонився трудівниці, яка вже десять років на пенсії, та ще й вручив коровай. «Бачили б ви, — каже далі співрозмовник, — якими стали у цієї жіночки очі!.. Поки втирала краєм хустини непрохану сльозу, підійшли діти, онуки... Ще довго у селі згадували цей епізод».

— Якщо задуматися, — каже В. Коцемир, — нічого особливого я не зробив. Просто ми недооцінюємо того, наскільки високо люди цінують найменший вияв уваги до них. Варто б і газеті частіше розповідати про конкретних людей. Хоча б декілька слів, якщо не знаходиться більше місця. І то вже добре. Газету, яка пише про хороших людей, читають не менше, ніж ту, що віддає перевагу скандалам.

До речі, саме людям служать оздоровниці курортного міста Хмільник, знаного своїми радоновими ваннами далеко за межами не лише області, а й України. Надавати відпочивальникам якісно нові види послуг оздоровниці могли б тоді, якби місто отримало статус курорта-поліса. Головне — відбувся б перерозподіл коштів. Приклад Трускавця, якому вже надано такий статус, є яскравим підтвердженням сказаного. У Верховній Раді давно підготовлено відповідний законопроект, автором якого є народний депутат України від Вінниччини Микола Катеринчук. Однак до його розгляду на сесії справа не доходить. В. Коцемир запропонував газеті порушити це питання на своїх сторінках.

Погодившись із зауваженнями і пропозиціями співрозмовника, головний редактор А. Горлов розповів про концепцію газети, суть якої полягає у висвітленні всього спектру політичних думок, що панують не лише в парламенті, а й в суспільстві в цілому. Газеті й владі не обійтися одне без одного. Бо не лише органи влади потребують підтримки на сторінках газети. Газета також хотіла б відчувати її, зокрема, в оперативній поінформованості про події, що відбуваються, у поширенні видання в державних установах та територіальних громадах. До того ж така співпраця має бути не одноразовою, а постійною, з перспективою. Адже життя вирує не лише в столиці. У регіонах теж відбувається чимало подій, і політика робиться не лише в Києві. Тобто потрібна певна система нашої співпраці. Але не завжди вдається її досягти. Для прикладу, запропонована вінничанами на початку минулої передплатної кампанії акція «Кожному депутату — «Голос України», на жаль, поки що не знайшла належного поширення. Не те що депутати, навіть не всі сільські ради передплачують газету: виділені для цього державні кошти спрямовують на інші видання.

Газета і пошта — дві сторони однієї медалі

Так висловився під час розмови з представниками редакції директор Вінницької обласної дирекції «Укрпошти» Віктор Котельник. Періодику в області розповсюджують 734 відділення поштового зв'язку, з них 658 — у сільській місцевості, 76 — у містах. Вінничани, як з'ясувалося, не скорочують їх кількість, як це робиться в деяких регіонах. Навпаки, протягом останнього року тут з'явилося ще п'ять нових відділень зв'язку. Крім стаціонарних, мають 23 пересувні відділення. Нинішнього року вінницькі поштовики надали послуг на суму майже 36 мільйонів гривень. За кількістю доставленої періодики вони займають восьме місце у державі.

Віктор Котельник разом зі своїми колегами — начальником відділу передплати обласної дирекції «Укрпошти» Світланою Маліновською, начальником групи передплати Вінницького поштамту Тетяною Дьомою та начальником найбільшого у Вінниці 50-го відділення зв'язку Марією Яковиною — переконані, що найкращий спосіб агітувати за те чи інше видання — «йти в народ». Тобто працювати на місцях — у районах, сільських населених пунктах. Саме такою й була мета нашої газетної акції: поспілкуватися з тими, хто доставляє нашу газету, з її читачами, а також познайомитися з цікавими людьми.

Працівникам редакцій слід більше контактувати з керівниками підприємств, організацій, головами місцевих рад, тими, хто очолює бібліотечні й культосвітні заклади, вважає В. Котельник. На його думку, саме такі установи й організації мають насамперед передплачувати видання, покликане висвітлювати роботу парламенту.

Для довідки. *Вінницькі поштовики оформляють для бюджетних підприємств й організацій періодику в кредит. На 60 тисяч гривень, скажімо, передплатили у такий спосіб газет і журналів бібліотеки й клуби. Раніше таким видом послуг користувалися ще й сільгосппідприємства, але нині з ними перестали працювати з причини відсутності коштів у останніх. За словами В. Котельника, справа для поштовиків невигідна, бо не мають від неї нічого, крім головної болі, але все одно йдуть назустріч передплатникам. «Розуміємо їхні проблеми і входимо в їхнє становище. Ще б нас так розуміли...».*

Навіть друзі не вірили...

З Віктором Харковим, головою правління АТ «Поділля-ОБСТ», зустрітися, на жаль, нам не вдалося. Віктор Іванович був у відрядженні за кордоном. Як пояснив його заступник Володимир Семенюк, поїхав придивлятися до нового обладнання, яке мають намір закупити для підприємства. Історія його становлення, на нашу думку, заслуговує окремої публікації. «Книгу треба писати про таку людину, як Харков, — додав Семенюк. — Ви навіть не уявляєте, що він зробив для подолян. Та й не лише для них...».

Сергій Земелев, начальник виробництва «Поділля-ОБСТ» *(крайній праворуч)*, знайомить журналістів «Голосу України» з виробничим процесом.

Важко повірити, але сировину на підприємство везуть з різних регіонів, близьких і далеких від Вінниччини. Торік, скажімо, десять тисяч тонн яблук доставили аж із Закарпаття. Гуцули щиро дякували вінничанам, що не дали можливості пропасти щедрому врожаю яблук. Якщо раніше селяни не знали, що робити з вирощеними у садах фруктами чи ягодами, то нині «Поділля-ОБСТ» готове скупити в них, як кажуть на заводі, до найменшого яблучка. Нинішнього року, для прикладу, їх придбали 100 тисяч тонн (!). А ще — 3,5 тисячі тонн вишень, 1700 тонн персиків, 700 тонн полуниць, 500 тонн малини. Крім того, купують груші, абрикоси, горобину і навіть... бузину (її переробили 600 тонн). Ця рослина, як пояснили на підприємстві, є найкращим природним барвником. За придбану сировину її власникам сплачено майже 51 мільйон гривень. Он які гроші ще донедавна пропадали під ногами у наших садах!

Ми уже згадували на початку публікації, що «Поділля-ОБСТ» виготовляє концентровані соки, пюре та фруктові наповнювачі. Хоча саме підприємство маловідоме, зате продукцію у нього беруть виробники, торгові марки яких на слуху у всіх. Досить назвати хоча б таку фірму, як «Денон». Або наші «Галактон», «Оболонь» та «Росинка». Купують тут сировину представники «Сандори». Левову частку її відправляють на експорт, зокрема в Росію та країни Європи.

Але не це вразило нас найбільше. Особливе захоплення викликав сам процес становлення підприємства. Точніше, людина, яка взяла на свої плечі таку відповідальну ношу, створюючи його. В. Харков за фахом інженер. Працював у харчовій і переробній галузі на підприємствах обласного центру. Прагнув відкрити власну справу. Нарешті йому вдалося вийти на інвесторів з Австрії: співпрацею з вінничанами зацікавилися представники фірми «Штайрер-ОБСТ». Перший млинець, як це часто буває, вийшов глевкий. На Вінницькому консервному заводі, де обладнали сучасну лінію, прибану за кошти австрійців, справа не пішла.

Харков не опустив рук, все одно горів бажанням працювати. І на придбаній на околиці міста занедбаній ділянці землі протягом трьох місяців спорудив перший цех. Навіть не всі друзі пішли за ним: не вірили, що з того щось вийде. Із 35 осіб, які починали з ним на консервному, «рубати хащі на околиці Вінниці» зголосилися лише 18.

Екскурсію цехами підприємства для нас провів начальник виробництва Сергій Земелев. Півроку він навчався в Австрії, як, до речі, більшість спеціалістів і навіть робітників. Адже майже всі процеси тут настільки комп'ютеризовані, що без додаткових знань не обійтися. Завдяки цьому на підприємстві працюють тільки 250 осіб. Щоправда, у пік сезону залучають тимчасових працівників. Середньомісячна платня — одна тисяча гривень. Тим часом завод, без якого нині годі уявити промисловість області, і далі розширює свої потужності. Аби мати надійний запас сировини, взяли в оренду землю. Культура землеробства на ній відрізняється від тієї, що бачимо у наших господарствах, кардинально. Хоча трудяться на ній наші ж селяни. Як багато все-таки залежить від керівника...

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.
(Продовження буде).

Так не дають пропасти щедрому врожаю яблук на підприємстві.

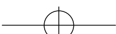

СУСПІЛЬСТВО

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

ПРАВА ПАЦІЄНТА

Лікування за Конституцією: законно, але проблематично

Ви сумніваєтесь у наявності безплатної медицини в нашій країні? Даремно. Вона є. І це відображено в головному Законі країни. Якщо в медзакладі державної або комунальної власності з вас вимагають гроші за лікування чи медикаменти (у вигляді "благодійних внесків", добровільних пожертвувань або "подяки" в конверті), ви можете сміливо подати до суду і довести неправомірність таких поборів. На вашій стороні 49 стаття Конституції.

Оцінку чинної нормативної бази в галузі охорони здоров'я провів юрист, завідувач секретаріату Комітету ВР із питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Володимир Рудий. Проаналізувавши ситуацію правового забезпечення нашої охорони здоров'я, юрист стверджує, що законодавство далеке від дійсності. І, принаймні, його слід привести у відповідність з реальною медичною практикою. Інакше будь-який громадянин сьогодні може в судовому порядку опротестувати платну медичну допомогу як незаконну.

Реформа вітчизняної медицини робить ставку на запровадження обов'язкового страхування. Однак, на думку Володимира Рудого, це не зможе вирішити всіх проблем української системи охорони здоров'я. Перш ніж проводити революційні перетворення, вважає автор проекту оцінки медичної нормативної бази, необхідно надати установам галузі фінансову та господарську самостійність. Щоб реформа йшла не зверху на непідготовлений грунт, а була природною реакцією на ситуацію тих, хто покликаний надавати медичну допомогу населенню.

Аналітик не просто дає оцінку чинному законодавству, а й пропонує стратегії для адаптації його до реальних умов, у яких перебуває наша медицина. Володимир Рудий зупиняється на реальних схемах, що забезпечують раціональне використання фінансових ресурсів, надають самостійність медзакладам, а також підвищують роль первинної медико-санітарної допомоги. Незабаром монографія "Законодавство у сфері охорони здоров'я. Сучасний стан і основні напрями розвитку" буде представлено широким колам громадськості.

Ольга ВАУЛІНА.

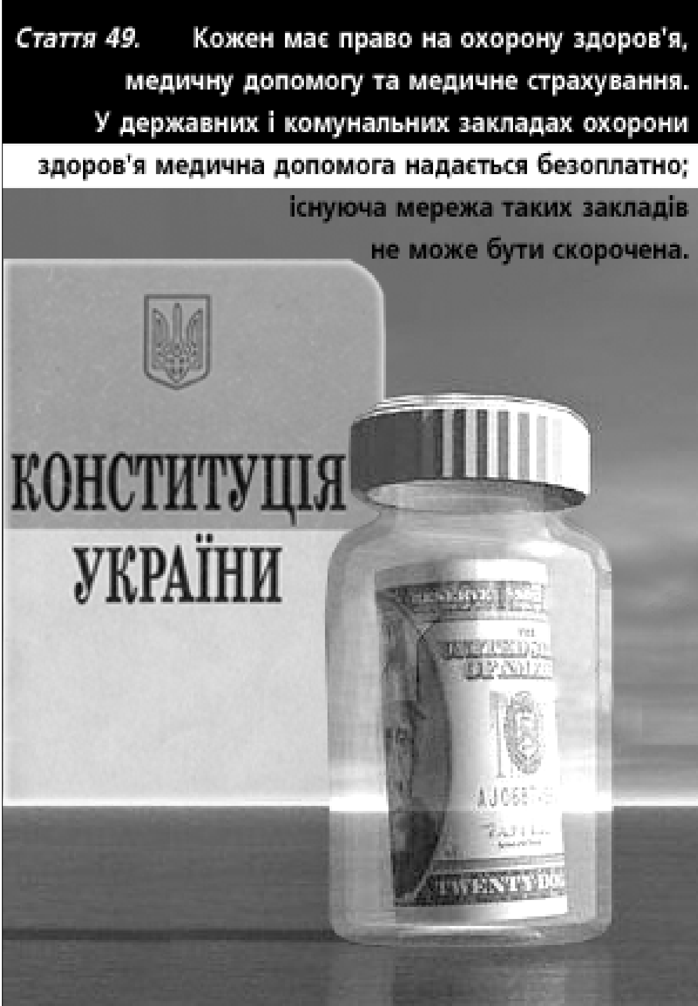

Колаж Юлії ЄФІМОВОЇ.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Що вас нині турбує найбільше? З таким запитанням ми звернулися до киян.

Тарас МАЛІКОВ, юрист:

— Мабуть, відсутність грошей на надання нормальної медичної допомоги. Мені розповідали, як в одній із обласних психіатричних лікарень (не пам'ятаю регіон) з пацієнта брали гроші на ліки, які за законом йому мали видати безплатно. Ці суми справді йшли на закупівлю медикаментів, а не в кишеню персоналу. Як потім з'ясувалося (родичі пацієнта звернулися до суду і виграли справу. Гроші йому потім повернули), цей медзаклад не одержав із бюджету гроші на закупівлю ліків, от і "викручувався" у такий спосіб.

Клавдія ПЕТРІВНА, пенсіонерка:

— Мене найбільше хвилюють ціни на ліки. Ніякої пенсії не вистачить! Навіть такі препарати першої необхідності, як цитрамон, гліцерин, коштують, як для нашого гаманця, дорого. А приймати їх доводиться майже щодня. А тут ще кажуть, що ПДВ на них запровадять, так ліки ще подорожчають...

Марина ХОМКО, домогосподарка:

— Турбує прийдешня епідемія грипу. Хоча діти почали хворіти вже з похолоданням. Я не працюю через дитину. Пробувала сина віддати в садок, але він увесь час хворіє. От і сиджу вдома, оберігаю його від хвороби.

Іван МАРКОВИЧ, робітник:

— Що хвилює? Не знаю, я по лікарях не ходжу, сам себе лікую, коли що. Лікуюся народними засобами — часник, цибуля, малина, горілка. А по аптеках ходити грошей немає. Там я тільки зеленку та бинт купую.

ТЕРМОМЕТР

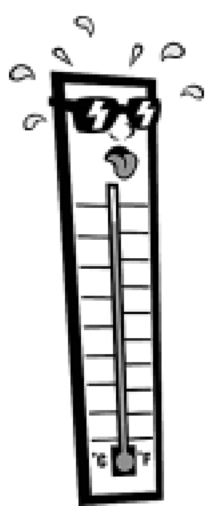

Туберкульоз — за межі міста

У грудні в Кіровоградській області розпочне працювати новий протитуберкульозний диспансер, який міститься в санаторії "Лісова пісня" за двадцять кілометрів від обласного центру. Розрахований він на 300 ліжкомісць.

За словами начальника обласного управління охорони здоров'я Володимира Бондаренка, переселення тубдиспансеру пов'язане передусім з нагальною потребою винести вогнище інфекції за межі Кіровограда. Адже серед пацієнтів закладу до 30 відсотків хворих із деструктивною формою туберкульозу, котрі потребують цілковитої ізоляції.

На місці колишнього тубдиспансеру, який розташований практично у центрі міста, плановано відкрити дитяче відділення та денний стаціонар для незаразних хворих.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Потрійна противірусна — для небагатьох

До обласного центру "СНІД" надійшла частка коштів, виділених Глобальним фондом ООН і фондом Всесвітньої організації охорони здоров'я на профілактику ВІЛ/СНІДу. Отримані кошти дадуть змогу на все життя забезпечити 700 пацієнтів центру препаратами так званої потрійної противірусної терапії, що істотно знизить вплив вірусу імунодефіциту на організм. Одещина займає одне з перших місць у країні щодо поширення ВІЛ-інфекції. Загальна кількість тільки офіційно зареєстрованих її носіїв перевищує тут 18 тисяч.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Суглоби, що скриплять, треба змазати

НА ПРИЙОМІ У ФАХІВЦЯ

Турботливий автомобіліст весь час прислухається до власної машини — чи не стукає, чи не рипить. Щоб перевірити, чи все у вас гаразд із "ходовою частиною", прислухайтеся до своїх суглобів. Якщо під час повороту голови, згинання у ліктьовому або колінному суглобі чується хруст, це перший звуковий сигнал, що з вашою "ходовою частиною" не все гаразд і суглоби потребують ремонту. Вони втратили амортизаційні властивості і потребують змазування.

Чому відбувається зношування суглобів, нам пояснили у відділі клінічної фізіології і патології опорно-рухового апарату Інституту геронтології АМН України.

Виявляється, суглоби скриплять, болять і погано згинаються через те, що хрящова тканина перестає виробляти у необхідній кількості спеціальні речовини — хондроїтин і глюкозамін, котрі беруть участь у формуванні природної внутрішньосуглобової змазки. Саме через дефіцит цих речовин виникають больові відчуття в суглобах кінцівок і хребта — характерні симптоми остеоартроза.

В Україні зареєстровано понад 3 млн. осіб, хворих на цю недугу. До групи ризику належать ті, хто веде малорухливий спосіб життя, багато часу проводить за письмовим столом чи комп'ютером, люди похилого віку і спортсмени, які часто травмують суглоби.

— Проблемою остеоартроза займаються вчені всього світу, — пояснює керівник відділу професор Владислав Поворознюк. — Найсвіжіший напрям у медикаментозному лікуванні цього захворювання — використання хондропротекторів. Це речовини, що необхідні тканинам хрящів і суглобів для захисту від навантажень, травм та інших ушкоджуючих чинників. Кілька з них, наприклад, хондроїтин і глюкозамін, містяться в здорових тканинах хрящів та суглобів людей і тварин.

Сьогодні своїм пацієнтам для профілактики і лікування захворювань і травм опорно-рухового апарату ми рекомендуємо лікарський засіб з групи хондропротекторів — Терафлекс. До його складу входять хондроїтин та глюкозамін, що видобувають з хрящів тихоокеанських акул і панцерів крабів. Хондроїтин знижує активність речовин, що руйнують хрящ, сприяє його відновленню, уповільнює процес "старіння" хрящової тканини, відновлює амортизаційні властивості хряща. А глюкозамін є будівельним матеріалом для хондроїтину та інших необхідних суглобам речовин. У такий спосіб препарат не лише допомагає поповнити дефіцит внутрішньосуглобової змазки, а й не дає змоги організму розучитися самому її виробляти.

Ольга ВІТЕР.

Без підтвердження не обійтися

Після неодноразових відвідин лікарні мені дали другу групу інвалідності. Але для того, щоб вона була довічною, треба постійно її підтверджувати, тобто скаржитися лікарям на поганий стан здоров'я та щороку проходити курс лікування, який без матеріального підкріплення жодного результату не дає. Невже так каже закон?

Григорій СЮТКІН.

Коломия Івано-Франківської області.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Коментар юриста

Відповідно до п. 2.2 Інструкції про встановлення груп інвалідності підставою для надання другої групи інвалідності є різко виражене обмеження життєдіяльності, зумовлене захворюванням, наслідками травм, уродженими дефектами, що не потребує постійного стороннього догляду чи допомоги, але призводить до соціальної дезадаптації внаслідок різко вираженого утруднення навчання, спілкування, орієнтації, контролю за своєю поведінкою, пересування, самообслуговування, участі у трудовій діяльності або за неможливості працювати. Питання про встановлення інвалідності розглядає медико-соціальна експертна комісія після проведення діагностичних, лікувальних та реабілітаційних заходів.

Переогляд інвалідів з нестійкими змінами та порушеннями функцій органів і систем організму проводиться через 1—3 роки. Переогляд інвалідів-чоловіків віком за шістдесят років і жінок за п'ятдесят п'ять років проводиться тільки за їх заявою або якщо буде доведено, що рішення про встановлення інвалідності винесено на підставі підробних документів. Група інвалідності без зазначення строку переогляду встановлюється за наявності анатомічних дефектів (згідно з Переліком анатомічних дефектів) та порушень функцій органів і систем організму, за неефективності будь-якого виду реабілітаційних заходів, неможливості відновлення соціальної адаптації, несприятливому прогнозі динаміки працездатності з урахуванням соціально-економічних обставин у районі проживання інваліда, а також чоловікам віком за шістдесят років і жінкам за п'ятдесят п'ять років.

Наталія ХОМЕНКО.

ДАЛІ БУДЕ

Від ведучого

Сьогодні «Далі буде» виходить під девізом «Хочу й можу!». Пам'ятаєте тост: щоб наші бажання збігалися з нашими можливостями. Ось на нинішній сторінці ми й розповімо саме про це — хто чого прагне, що робить і як у них це виходить.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

ВИСТАВКИ

Хай вас жаба не душить

У Києві, на першому поверсі Історичного музею, триває виставка художника Сергія Пояркова.

Сергій починав у Києві як «бродячий» газетний карикатурист, згодом здобув головний приз на міжнародному конкурсі «Ілюстратори майбутнього» у США, став добре відомий у світі. Його буквально забомбардували замовленнями. Нині він такий забезпечений, що перестав працювати на замовлення і робить лише те, що хоче. Дивовижно навіть не те, що Поярков не забуває виставляти свої твори на батьківщині — а те, що він в Америках-Європах не забув, що у нас відбувається (чого не знають або знати не хочуть наші співвітчизники, зайняті лише самі собою). Головна наша біда, вважає Поярков, у тім, що багатьох душить жаба заздрості. В інтерв'ю київському часопису «Книжник-review» (з чиєї обкладинки й узято вміщений тут знімок) Поярков сказав:

— Хочете почути, яка «наволоч» ці успішні українські письменники? Спитайте у неуспішних членів Спілки. Хочете почути, яка «наволоч» Тая Повалій? Вам про це мальовничо розкажуть ті, чиїх імен ніхто ніде ніколи не чув. Вам скажуть, що Іван Малкович — ще той жучара! Можливо. Але я на Бесарабці поставив би йому пам'ятник поруч із Шолом-Алейхемом. Бо Малкович в Україні, котра геть не пристосована для цивілізованого книговидання, створив розкішне видавництво, що регулярно друкує перфектні книжки. Для української культури він зробив більше, аніж усі професійні патріоти разом узяті... На жаль, тих, кого нині не душить жаба, — одиниці!..

Підготував Христофор ГРУША.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1708 р. Православна церква оголосила анафему гетьманові Мазепі за «зраду» Петра Першого. ■ 1843 р. У Миколаєві відкрито однокласне училище для дівчат. ■ 1903 р. Народився Петро Прокопчак, активіст української діаспори в Канаді, журналіст. ■ 1905 р. У Лубнах вийшов перший номер газети «Хлібороб» — першої україномовної газети на Наддніпрянщині. ■ 1935 р. У Харкові народилася Людмила Гурченко, актриса. ■ 1960 р. У Москві відкрилася III Декада української літератури і мистецтва. ■ 1962 р. Помер збирач фольклору Гнат Танцюра. ■ 1982 р. Юрія Андропова обрано Генсеком ЦК КПРС.

Тілі–тілі тєсто,
або Віддам ведмедя в хороші руки

ОТАКОЇ!

У херсонських комунальників серйозна проблема: потрібний жених для Діни, однієї з ведмежат-двійняток, що народилися в зоокуточку херсонського гідропарку.

Одне ведмежа вдалося влаштувати в зоопарк, де для нього підростала пара, а от Діна **(на знімку)** засиділася в дівках. Хоч і є в комунальників «незайнятий» наречений, мавпочка Джоні, але він — безнадійний «женоненависник». Джоні привіз із плавання один моряк. Коли його дружина поставила умову «або я, або мавпа», мореплавець вибрав підступну жінку. І Джоні опинився у клітці.

Тут він поза конкуренцією: дітлахи — аж вищать від захоплення, навіть дорослі дядьки, й ті інколи всміхаються. А от тітоньок Джоні не любить, і край. Аніякісіньких! Хоч би до яких хитрощів ті вдавалися: ані печивом, ані цукерками не обдуриш парубка. Насупиться і презирливо відверне мордочку від усіх спокус.

Зоокуточок — давнє захоплення комунальників. Навіть у скрутні часи не піднялася рука на цей острівець живої природи, що виник з чиєсь безкорисливої любові до братів наших менших.

— Клопітно, затратно, але зберегли цю принаду для відвідувачів, — каже Тетяна Назарова, директор підприємства «Поліс», яке успадкувало всі проблеми комбінату комунальних послуг. — До того ж поповнюємо колекцію. Щойно придбали у мисливців за 150 гривень пару єнотів. Мріємо завести чорних лебедів — білі вже обжили наше озеро.

Ілля Дмитрович, колишній офіцер-артилерист, а нині головний доглядач усієї живності, — професіонал широкого профілю. Доводиться і годувати звірину, і вигулювати, і пологи приймати, і сватом бути. А коли захворів вовк Буран, Ілля Дмитрович став ще й медбратом. Лікар-ветеринар залишив ампули та й пішов, розповідає доглядач. Довелося самому весь курс лікування провести.

Про прибутки від живого куточка, звісно, мови нема. Самі витрати: комбікорму щомісяця майже тонна потрібна, 50—60 кг м'ясних обрізків, фрукти-овочі на 300 гривень тягнуть. Джоні дуже полюбляє білий нарізний батон. Трапляються у звірини й свята — коли якийсь прострочений продукт перепаде. От недавно ласували морозивом, що розтануло у зіпсованому холодильнику.

Живуть мешканці зоокуточка в ошатних будиночках з різьбленими віконцями, візерунчастими стінами (спроектовано головним доглядачем). Кожна сім'я — окремо: вовки Буран і Буря, лисиці Оля й Коля. Холостяк Джоні, щоправда, мешкає в «комуналці» — за стінкою крутиться в колесі білка Люлька. А от у помешканні ведмедів є навіть справжній басейн, де клишоногі залюбки полощуться. Усе нічого, от лише б до Діни скоріше вже свати йшли...

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Федя починається з обіймів

Своє ім'я Федя не дістав, як заведено у котів, просто так, за уподобанням хазяїна, а чесно «заслужив». Його подарували нам у двотижневому віці, і він насамперед заліз під крісло. В той момент, коли кошеня шукали зі словами: «Де ти, вилазь!», по телевізору йшов кінофільм «Комедія особливого режиму», саме ті кадри, коли в тюремному спектаклі дама, що грала революційну морячку, ходить по сцені і промовляє: «Федю, де ти, де ти, Федю?!». Щойно ці слова вимовили з екрана, долю кошеняти було вирішено. Його, звісно, витягли з-під крісла вже Федею.

Коти — не такі вже й екзотичні тварини, будь-який власник такого звірка розповість безліч дивовижних історій про свого улюбленця. Федя ще в ніжному віці відрізнявся рідкісною здатністю розуміти хазяїна. Обідаєш, бувало, сидячи за столом на кухні, а цей ненажера (за відсутність міри в їжі він, хоча і перебував завжди в гарній фізичній формі, заробив до свого імені ще й «прізвище» — Пузо) після власної трапези починає канючити шматок «з панського столу». Йому кажеш: «Пішов геть!». Треба бачити, з яким почуттям власної гордості, з якою ураженою гідністю він відправляється до кімнати. Повільна хода, поворот голови і явний діагноз у погляді: «Ну ти й козел!». Коли вже половина тулуба за дверима, кричиш, звертаючись до хвоста, що ще стирчить: «Федю, ну я ж пожартував». Тіло зупиняється, з'являється в дверях голова, і чуєш примирливе «мяу!». І миттю — до тебе. Які можуть бути рахунки в старих друзів?

Стосовно обжерливості є ще один момент, що робить честь Феді. За всієї своєї безмежної любові до жратви, повертаючись із прогулянки, він, справді, насамперед біжить до своєї миски. Але тільки задля того, щоб переконатися, що вона не порожня. Наступна дія — підбігти до хазяїна і голосно нявкати. З боку здається, кіт з'їхав з глузду: ну чого репетувати, якщо поряд — миска, повна їжі? Але Федя чекає, коли хазяїн поплескає себе по грудях. Тоді — стрибок на груди, радісні обійми і задоволене мурчання. Федю треба погладити хоча б хвилину, показати, що тут йому раді і з нетерпінням чекали його повернення з чергового походу у термінових котячих справах. Без цього ритуалу кіт просто не їстиме. Переконавшись, що його не забули, Федя може дозволити собі, нарешті, розпочати прийом їжі.

... Прогулянки лісом — окрема пісня. Федя, почуваючи себе не в своїй тарілці (чужа територія!), біжить вистрибцем поруч, як вірний пес, боючись відстати хоча б на крок і витріщаючи очі на зустрічні кущі. Але раптом — от нещастя! — природа вимагає свого: необхідно відлучитися у невідкладній, дуже особистій справі. Тільки присів, а хазяїн далі пішов, зникаючи серед дерев. Лісову тишу роздирає пронизливий котячий лемент позаду хазяїна: «Мяу-у-у!» Тобто зачекай! Що поробиш, доводиться чекати сірого.

Ваш ФІГУРНИЙ.

КОНКУРСИ

Похвалив би сам Гілельс

Імена лауреатів оголосило журі II Міжнародного конкурсу піаністів пам'яті видатного музиканта минулого століття Еміля Гілельса. Золоту медаль і першу премію в розмірі чотирьох тисяч умовних одиниць отримала Поліна Кондраткова — першокурсниця Московської консерваторії. Срібна медаль та премія в три тисячі умовних одиниць дісталася її землячці учениці Центральної ССМШ при Московській консерваторії Галині Чистяковій. Бронзову медаль виборола Софія Уриваєва — студентка Одеської музичної академії, третю премію вона поділила (по тисячі доларів кожному) зі студентом Львівської музичної академії Сергієм Григоренком. Серед лауреатів конкурсу, відзначених грошовими преміями, також молоді музиканти з Китаю, Білорусі, Японії.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ДУМКА

Деградуємо чи спрощуємо собі життя?

Зібралася я цими вихідними до подруги на день народження. Вирішила придбати листівку. Може, ринок у нас біля будинку неправильний? Але листівки, де можна написати привітання, не знайшла. На всіх лотках — уже підписані невідомою рукою, тобто пензлем виробника. Звертаюся до одного продавця, до іншого, мовляв, а чистенької немає? Дивляться з подивом. До слова, практично всі побажання — російською мовою.

Колись у Європі та й на Сході, де особливо цінувалося красиве слово, навчені люди за чималі гроші писали привітання, листи, оди. Але тоді більшість громадян були безграмотні... Сьогодні, звісно, грамоту вчать. Але побутує таке переконання: навіщо мозок напружувати, раптом перевтомиться! Хочеш привітати друга — будь ласка, з віршами на будь-який смак, слово на гостині треба сказати — купи збірник тостів і не май клопоту. Раніше студенти-математики діставали задачники під редакцією Сканаві, а нині на книжковому ринку шукають збірники розв'язаних завдань. Якщо, за логікою, й далі так спрощувати життя, то є ризик перетворити його на забезпечення лише фізіологічних потреб.

Ірина БУЛАНЕНКО.

ПРЕМ'ЄРА

«Екватор» — середина?
Чи щось середнє

Стартував перший вітчизняний мюзикл бродвейського зразка «Екватор» (незадовго до прем'єри «Голос України» писав про цей арт-проект). Виставу готували дев'ять місяців. Яке народилося дитя? Сучасне.

Поет-пісняр Олександр Вратарьов, композитор Олександр Злотник та режисер-постановник Віктор Шулаков створили мюзикл про долю видатного українця, мандрівника і дослідника Миколу Міклухо-Маклая. Сюжет такий: мріяв-мріяв і врешті поплив Маклай до невідомих берегів, відкрив для себе Нову Гвінею і зачарував папуасів. Та не тільки їх, а ще й чотирьох гарненьких дівчат. Господиня німецького трактиру Августа (Антоніна Макарчук) готова віддати Маклаєві своє серце, обер-фрейліна російського імператорського двору Олена Павлівна (Христина Конечна) не проти пофліртувати з цим красенем, острів'янка Мірана, дочка місцевого чаклуна (Світлана Лобода) по вуха закохана в прибульця. Та своє справжнє кохання Маклай (Юрій Ковальчук) знаходить у Маргарет Робертсон, дочці прем'єр-міністра Нового Південного Уельсу. Спектакль створено за класичними бродвейськими канонами. Звукова доріжка — більше двох годин, фонограма — студійна, співають — «в живу». У проекті поєднано різні музичні жанри, різні хореографічні стилі — балет, брейк-данс, тут працюють повітряні гімнасти та акробати. Справляють враження й декорації та світло — небо пронизують блискавки, палуба корабля гойдається у штормовому морі, скелястий берег острова тане в тумані — усе як насправді. Одне слово, видовище красиве. І пісні гарні.

Можна обдурити співрозмовника, але себе обдурити важко. Подивившись уривки з мюзиклу на презентації проекту, я була під враженням: сила! Після прем'єри у мені боролися два почуття — не хотілося втрачати приємного відчуття захоплення, але щось таки заважало знову сказати «сила!». Якщо говорити окремо про балет або про вокал чи музику — усе клас. А загалом, здається, ніхто нічого так і не зрозумів. Про що мюзикл? Ага, про «нашого» мандрівника. Так-так, є там одна згадка про «козацьку кров». Ні, спектакль про любов! Кожна з маклаєвих пристрастей у ньому однаково сильна й красива. Хіба це про нашу любов? Але ж це український мюзикл російською мовою створений за ідеєю американця. У такій суміші усього потроху. Бракує визначеності. В «Екваторі» немає ні української душевності, ні російської завзятості. Але якщо спробувати втулити туди ці риси — зіпсується американський примітивізм. Тобто, екск'юзмі, масовість.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

На знімку: Антоніна Макарчук у ролі Августи.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311210. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»